

A Tej Terméktanács Kiemelt Pártoló Tagjai:

TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS

1115 Budapest,
Bartók Béla út 152/c.

Telefon:
+36-1-203-1450

tejtermek@tejtermek.hu
www.tejtermek.hu

Szervezeti hírek	3. oldal
Személyi változás az Ellenőrző Bizottság soraiban	3. oldal
Sajtóközlemény – Piacszervezési intézkedés kiterjesztésének meghosszabbítása	3. oldal
A tej és tejtermékek piacán folytatott gyorsított ágazati vizsgálat	4. oldal
Hatósági bejelentések	4. oldal
XI. Tejágazati Konferencia	4. oldal
Közösségi marketing	5. oldal
Rögös túró pályázat	5. oldal
Iskolai edukációs roadshow folytatása	6. oldal
Agrárminisztérium pályázat – Tejágazati Konferencia 2023.	6. oldal
Közösségi média	6. oldal
Tejpiaci információk	7–13. oldal
Áralakulás	7. oldal
Termelés, felvásárlás	9. oldal
Kereskedelem	10. oldal
Termelési alapok	13. oldal
Ágazati hírek	14. oldal
EU tejpiaci helyzet	14. oldal
Rövid távú előrejelzés (Kivonat)	15. oldal
Az EU Agrár-élelmiszer kereskedelme	16. oldal
KAP 2023–2027	17. oldal
KMÉ – Követelmények módosulása	18. oldal
K&H Agrár Oktatás	19. oldal
Axiál Gyakorlati Akadémia	19. oldal
XXX. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok	19. oldal
Jogszabályok	20. oldal
Hazai jogszabályok	20. oldal
Közlemények	21. oldal
EU jogszabályok	21. oldal
Pályázatok	23. oldal
Kiemelt Pártoló Tagok	24. oldal
Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.	24. oldal
Vitafort Zrt.	26. oldal

SZEMÉLYI VÁLTOZÁS AZ ELLENŐRZŐ BIZOTTSÁG SORAIBAN

Az idei év során új tagja lett a Tej Terméktanács Ellenőrző Bizottságának. Szász Károly (üzletág-igazgató, Sole-Mizo Zrt.) 2022. októberi megválasztását követően 2023. januárjában bejelentette lemondását, tekintettel arra, hogy távozott a vállalatcsoporttól. A Küldött Közgyűlés 2023. április 28-i döntésével Rózsás Mónikát, a Tolnatej Zrt. gazdasági vezetőjét választotta meg az Ellenőrző Bizottság tagjának azzal, hogy mandátuma a 2023. évi tisztújító választásig szól. Az Ellenőrző Bizottság a 2023. május 10-i ülésén Rózsás Mónikát a Bizottság elnökévé megválasztotta.

SAJTÓKÖZLEMÉNY – PIACSZERVEZÉSI INTÉZKEDÉS KITERJESZTÉSÉNEK MEGHOSSZABBÍTÁSA

Budapest, 2023. május 4. – A Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanácsnál működő piaci jelentéstételi kötelezettségről szóló piacszerkezési intézkedés kiterjesztéséről szóló 8/2017. (III. 2.) FM rendelet, majd annak hatályvesztésével a helyébe lépő 4/2020. (II.28.) AM rendelet kihirdetésével – a rendeletben foglalt részletszabályok szerint és az ott meghatározott adattartalommal – valamennyi Magyarország területén működő tejfeldolgozó, tejtermelő, nagykereskedő és kiskereskedő immár 6 éve köteles piaci jelentést adni.

Tekintettel a 4/2020. (II.28.) AM rendelet hatályvesztésére, a Tej Terméktanács a kiterjesztett rendelkezés újbóli 3 évre történő meghosszabbítására vonatkozó kérelmet nyújtott be az Agrárminisztérium részére.

A kiterjesztés egy, a reprezentatív szakmaközi szervezet egyes belső piacszerkezési intézkedéseinek – a szervezet tagsági körén kívüli vállalkozásokra is vonatkozó – jogszabályi kihirdetését jelenti. Az uniós jog értelmében az egyes piacszerkezési intézkedések kiterjesztéséről szóló nemzeti jogszabályok hatálya három évre szól, amelynek leteltét követően lehetőség van a rendelet újabb három évre szóló meghirdetésére.

Az Agrárminisztérium – a törvényben előírt mérlegelését követően – a 21/2023. (IV.28.) AM rendelettel a piaci jelentéstételi kötelezettség 2026. április 25-ig történő meghosszabbítását meghirdette.

A jelentéstételre kötelezettek köre változatlan, azonban felhívjuk az adatszolgáltatói kör figyelmét, hogy – néhány kisebb technikai jellegű változás mellett – bővült az adattartalom. Az adatszolgáltatásban érintett termékek köre kiegészült a sűrített tejjel, az alapanyagadatok pedig a (külsőpiacról vásárolt) tejszínnel. Átmeneti rendelkezésként a 2023. február–április hónapokra vonatkozó adatszolgáltatás 2023. május 10. napjáig teljesíthető.

Az adatszolgáltatási rendszert továbbra is a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az AKI Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft. és a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács együttműködésben üzemelteti az eddig megszokott módon. A Tej Terméktanács az adatszolgáltatók adataiból képzett összesítő táblázatokat a honlapján közzéteszi. Az anonimitás biztosított, az adatszolgáltatási rendszerből bármely, cégre vagy személyre vonatkozó adatot az üzemeltetők nem hozhatnak nyilvánosságra.

A piaci jelentéstételi kötelezettség teljesítésével kapcsolatos tudnivalók, a jelentések benyújtásához szükséges táblázatok és kitöltési útmutatók a www.tejtermek.hu és a NÉBIH honlapján (<https://portal.nebih.gov.hu/>) kerülnek elhelyezésre.

A Tej Terméktanács ezt a rendszert a tisztességes és etikus kiskereskedelmet, tejtermelést és tejfeldolgozást folytató vállalkozások védelme, a hatóságok ellenőrzési munkájának segítése és az ágazati stratégiai döntéseket támogató adatbázis fenntartása érdekében kívánja működtetni a jövőben is. A termékpálya szereplői által elfogadott, széles körben felhasznált adatbázis kialakítása és működtetése során nyújtott szakmai támogatásért köszönet illeti az Agrárminisztériumot, a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalt és az AKI Agrárközgazdasági Intézet Nonprofit Kft-t.

A TEJ ÉS TERMÉKEK PIACÁN FOLYTATOTT GYORSÍTOTT ÁGAZATI VIZSGÁLAT

A Gazdasági Versenyhivatal 2023. január 20-án indított gyorsított ágazati vizsgálata – amely két alkalommal meghosszabbításra került – a tejek és tejtermékek hazai piacát érintette. A GVH széleskörű adatgyűjtést végzett, amelynek keretében a Tej Terméktanácshoz is adatkéréssel fordult. Szervezetünk a vizsgálat során 4 végzést kapott, ezek mindegyikét határidőre megválaszoltuk. Fentiekén túl reagáltunk egy rádióműsorban elhangzottakra, valamint együttműködtünk az Agrárminisztériummal, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával, a MOSZ-szal, valamint a MAGOSZ-szal a GVH által elkészített jelentéstervezet véleményezésében. A GVH elnökének meghívására két személyes egyeztetésen vettük részt.

A Tej Terméktanács is megküldte észrevételeit a GVH tej és tejtermékek piacán végzett gyorsított ágazati vizsgálatának eredményeit összefoglaló – társadalmi konzultációra bocsátott – jelentéstervezettel kapcsolatosan, amelyet az alábbi linken megtekinthetnek:

<https://tejtermek.hu/cikkek/altalanos-hirek/gyorsitott-agazati-vizsgalat>

A jelentés tervezetre vonatkozó tényleges javaslatok ismertetése mellett tejágazati kitekintést, illetve a tejágazat európai és hazai működésére vonatkozó információt is adtunk a GVH-nak.

HATÓSÁGI BEJELENTÉSEK

A Tej Terméktanács az előző két hónapos időszakban a Magyar Élelmiszerkönyv előírásainak megsértése tárgyában tett bejelentést a NÉBIH felé egy tejtermék vonatkozásában, a bejelentés hatósági vizsgálata folyamatban van.

Kivizsgálásra került egy növényi alapú ital tejtermékre utaló megnevezése tárgyában korábban tett bejelentésünk. A hatóság a jogsértést megállapította, az érintettet élelmiszer-ellenőrzési bírság és eljárási költség megfizetésére, valamint a jelölési hibák kijavítására kötelezte.

Továbbra is figyelemmel követtük a különböző hírportálokat a tehéntejjel és abból készült termékekkel szemben a növényi termékeket „tejként”, illetőleg egyéb „tejtermékként” népszerűsítő cikkek vonatkozásában, az érintett médiaszolgáltatókat felszólítva a fogyasztók tisztességtelen tájékoztatását kimerítő magatartásuk megszüntetésére.

XI. TEJÁGAZATI KONFERENCIA

A Tej Terméktanács éves tejágazati szakmai konferenciáját 2023. március 31-én – a tavalyi évhez hasonlóan – online formában tartotta meg. Az előadók a Terméktanács tanácsstermében erre a célra kialakított stúdióból jelentkeztek be. A konferencia időtartamára tehát költségcsökkentés céljából nem stúdiót béreltünk, hanem átalakítottuk tárgyalótermünket egy online közvetítésre alkalmas stúdióvá, és innen, professzionális körülmények között tarthatták meg beszámolóikat meghívott előadóink.

A konferencia programját úgy kívántuk összeállítani, hogy választ kaphassunk napjaink legfontosabb gazdasági kérdéseire, kihívásaira. A Közös Agrárpolitika 2023–2027-es időszakában számos új előírással, gyakorlattal és támogatási lehetőséggel kell megismerkedni.

Megtudhattuk, hogy mik a magyar tejgazdaság kilátásai és lehetőségei az Uniók Közös Agrárpolitika keretei közt. 2022 egyértelműen a drágulások éve volt, kezdve a takarmányár-robbanással, amelyet az inputanyagok, az energiaköltségek, az építési alapanyagok, illetve az üzemanyag árának példa nélküli emelkedése követett. Magyarországon és Európában soha nem látott gazdasági folyamatok zajlottak. Az infláció tükrében ismerhettük meg a megváltozott tej és tejtermék vásárlásainkat és fogyasztásunkat ért változásokat. Északi szomszédunk, Szlovákia partnerszervezetével régóta tarunk fent személyes- és munkakapcsolatot. A program során megismerhettük, hogy odaát hasonló, vagy más gondokkal küzdenek-e tejtermelők, illetve feldolgozók.

Az előadók között köszöntöttük Dr. Juhász Anikót, az Agrárminisztérium helyettes államtitkárát, Alexander Pastorek elnök urat a Slovak Association of Dairy Farmers szervezettől, Szőke Albertet a GFK szenior tanácsadóját, Noszlópy Zoltánt a CBA Kereskedelmi Kft. kereskedelmi igazgatóját (a Tej Terméktanács elnökségi tagját), valamint Istvánfalvi Miklóst, a Tej Terméktanács elnökét.

RÖGÖS TÚRÓ PÁLYÁZAT

A Titkárság folytatta a Rögös túró, mint minőségrendszer kétéves promóciós kampányának pályázat szerinti végrehajtását. A pályázatban vállalt, első és második mérföldkő alá tartozó programelemek 2022. december 31-ig maradéktalanul megvalósultak, melyhez kapcsolódó szakmai beszámolót és kifizetési kérelmet benyújtottuk az Államkincstár felé. Az Államkincstár 2023. április 27-én kelt határozatával a kifizetési igényt jóváhagyta, a támogatást átutalta. Jelenleg a harmadik mérföldkő megvalósítása zajlik.

III. mérföldkő (2023. január 1.-július 31.) során megvalósításra kerülő kampányelemek:

- TV spot médiavásárlás
- Influencer kampány
- Social media kampány
- Gasztró PR kampány
- Online video hirdetések

A Terméktanács pályázata az ismeret-terjesztést, a Rögös túró (mint minőségrendszer) iránti fogyasztói érdeklődés erősítését, az e tejtermékek iránti kereslet bővülését, az értékesítésre kerülő mennyiség növekedését, valamint a minőségrendszerben részt vevő tagok számának és árbevételeinek növekedését szolgálja. A kétéves projekt célja elősegíteni, hogy a fogyasztók ne csupán felismerjék, de tudatosan keressék és minél változatosabban használják fel a Rögös túró.

ISKOLAI EDUKÁCIÓS ROADSHOW FOLYTATÁSA

A Tej Terméktanács 2023. tavaszán ismét elindította országjáró iskolai edukációs programját. A program során az előző évekhez hasonlóan, általános iskolákat látogatunk meg, ahol jellemzően alsó tagozatos gyermekek részére megtartott rendhagyó osztályfőnöki órák keretében, dietetikus bevonásával, valamint élményállomások kialakításával népszerűsítjük a tej és tejtermék fogyasztást. Egy oktatási napon átlagosan 6-7 óra kerül megtartásra. Az óra során a gyerekeknek lehetőséget biztosítunk interaktív, látványos élményparkunk kipróbálására, valamint dietetikusunk segítségével edukációra épülő, izgalmas és érdekes játékokkal tesszük még élvezetesebbé a tanulást.

AGRÁRMINISZTERIUM PÁLYÁZAT – TEJÁGAZATI KONFERENCIA 2023.

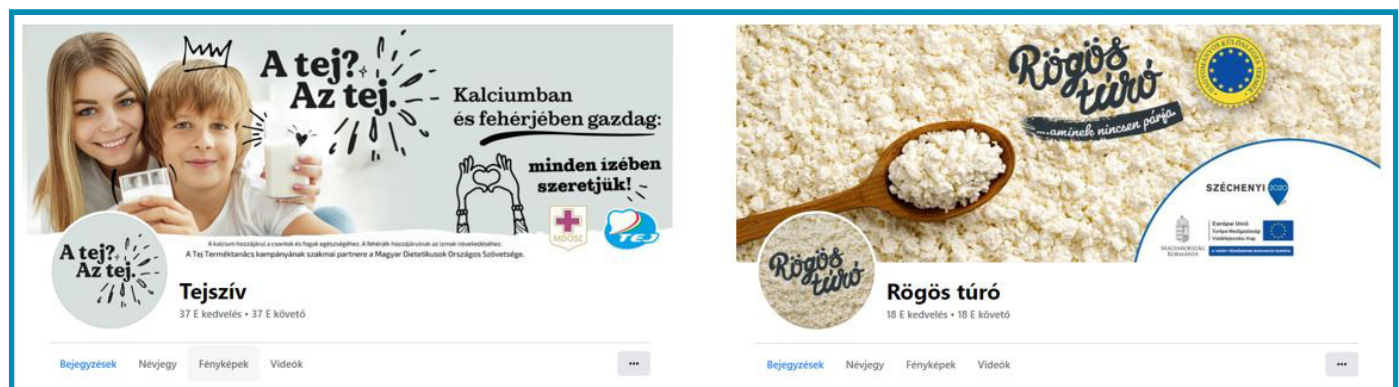
A Titkárság bruttó hárommillió forint keretösszeggel pályázatot nyújtott be az Agrárminisztérium „Agrárágazati Szervezetek részére” kiírt pályázatára. Pályázati célként a 2023. évi Tejágazati konferencia lebonyolítása került megjelölésre. A konferencia terveink szerint ősszel kerül megrendezése. A pályázat elbírálása folyamatban van.

KÖZÖSSÉGI MÉDIA

A Tejszív és a Rögös túró kampány kommunikációja a közösségi média oldalakon folyamatosan és aktívan zajlik. Az oldalakon a Tejszív logó és a Rögös túró kommunikációja mellett receptek, tej és tejtermékekkel kapcsolatos tájékoztató információk, nyereményjátékok, valamint az egészséges életmóddal kapcsolatos hasznos ötletek és kerülnek bemutatásra.

A Tejszív facebook oldalát www.facebook.com/tejsziv 37 ezer, Instagram oldalát www.instagram.com/tejsziv pedig közel 2 ezer fő követi.

A Rögös túró facebook oldalát www.facebook.com/rogosturo.hu 18 ezer, Instagram oldalát www.instagram.com/rogosturo pedig közel 3 ezer fő követi.

ÁRALAKULÁS

Az EU nyerstej átlagára 2023 januárja óta folyamatosan csökken, mértéke márciusban már az 5,5%-ot is elérte, áprilisban pedig – az Európai Bizottság becslése szerint – további 3%-kal esett vissza az átlagár. Ezzel az áprilisi 48,83 eurocent/kg ár már csak alig 6%-kal haladja meg az egy évvel korábbi árszintet.

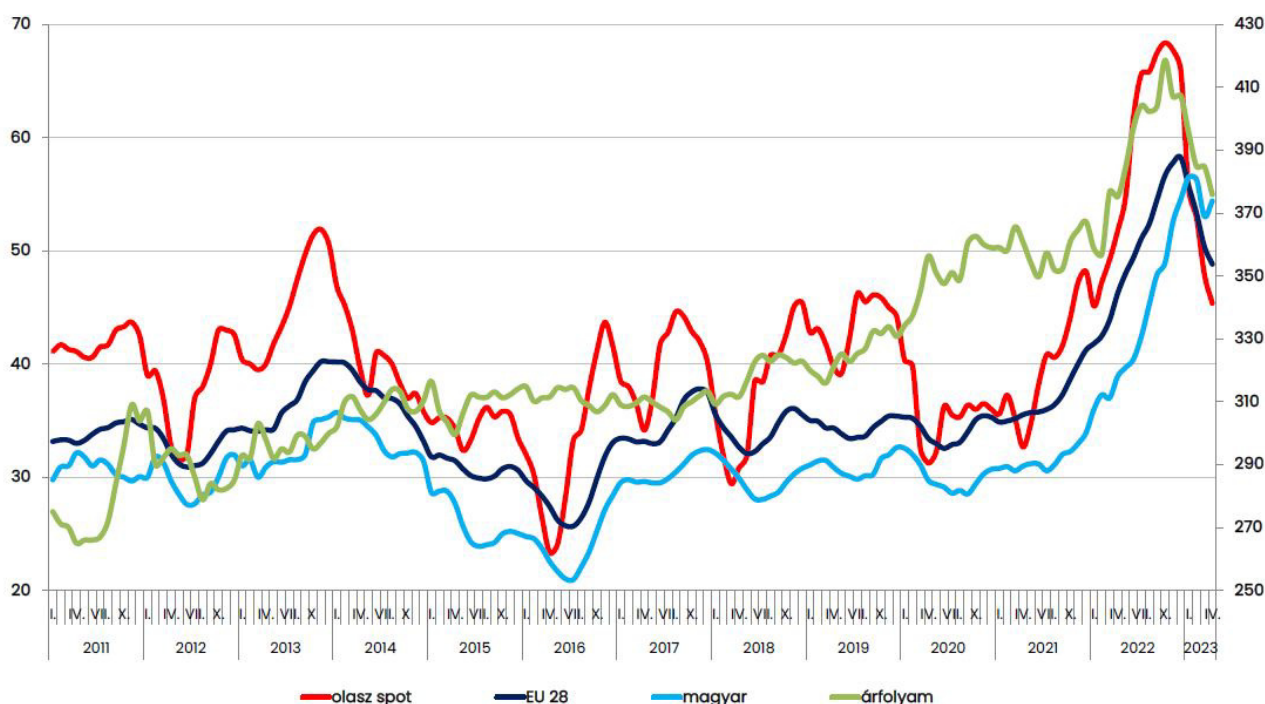
A hazai – euróban mért – átlagár alakulása mindeközben – az euró-forint árfolyamnak is köszönhetően – kissé elvált az uniós trendtől: a januári emelkedést februárban és márciusban ugyan itt is csökkenés követte, de az áprilisi átlagár ismét növekedést mutatva több mint 10%-kal az uniós átlagár fölé emelkedett.

Az olaszországi spot piaci árak az elmúlt év novembere óta hónapról-hónapra csökkennek, márciusban közel 10, áprilisban pedig több mint 5%-kal estek vissza az árak.

Az áprilisi 45,38 eurocent/kg ár ezzel csaknem 7%-kal az uniós átlagár alá süllyedt, míg az egy évvel korábbi árszinttől 12%-kal marad el.

(A grafikonban szereplő adatok nem azonos beltartalomra vonatkoznak, de a tendenciák összehasonlíthatók.)

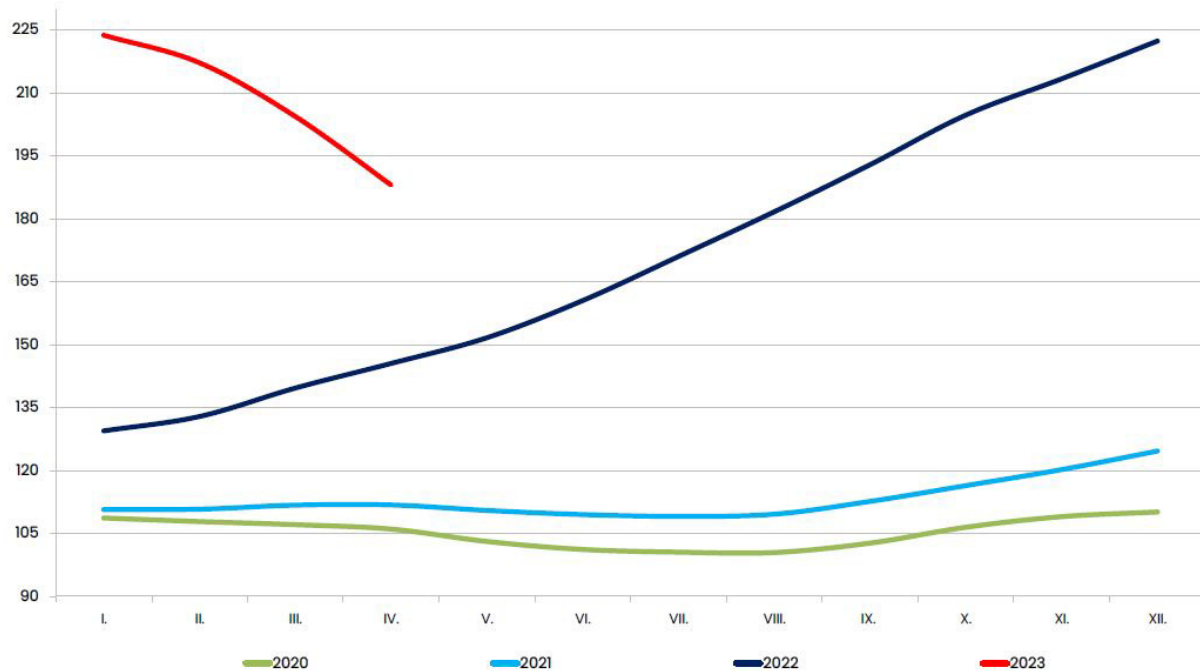
Az árak nemzetközi alakulása
(eurocent/kg, Ft/euro; MNB, MMO, CCIAA)

A nyerstej AKI által mért hazai felvásárlási ára 2023 februárja óta egyre nagyobb léptékben csökken, márciusban 6, áprilisban pedig már 8%-kal mérséklődött az ár.

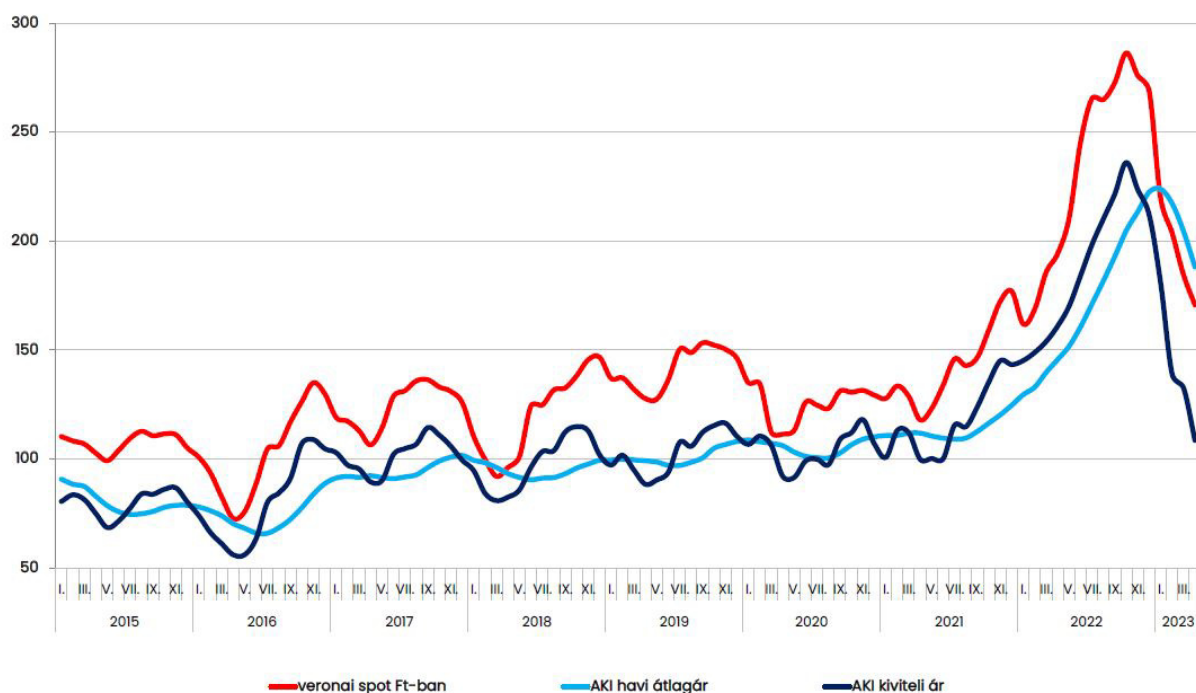
Az így elért 188,07 Ft/kg átlagár ugyan 29%-kal magasabb az egy évvel korábbi, és csaknem 70%-kal az elmúlt öt évben mért áprilisi átlagárnál, de a 2023. januári rekord ártól már 16%-kal elmarad.

A nyerstej felvásárlási árának alakulása (Ft/kg, AKI)

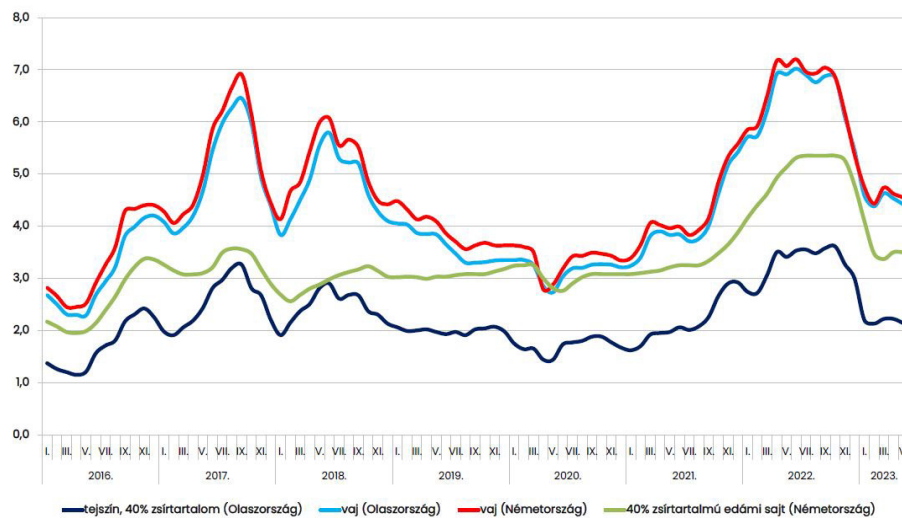
A piaci folyamatokra érzékenyebben reagáló hazai kiviteli ár 2022 novembere óta a spot árak trendjével megegyezően folyamatosan csökken. Márciusban a spot ár esésénél kisebb mértékben, 5%-kal mérséklődött a kiviteli ár, áprilisban azonban már jóval nagyobb mértékű, 18%-os volt a csökkenés. A 108,52 Ft/kg áprilisi ár 33%-kal marad el az egy évvel korábbi ártól, miközben a felvásárlási árnak csupán az 58%-a, a spot piaci – forintban mért – ártól való elmaradása pedig 36%.

A spot, a magyar felvásárlási és kiviteli ár alakulása (Ft/kg, AKI, CCIAA)

A spot piaci árak mellett az egyes tejtermékek uniós átlagárainak alakulása is hatással van a hazai piaci folyamatokra, árakra. A vizsgált tejsír alapú termékek árai 2022 novembere óta egészen ez év februárjáig folyamatosan csökkentek, majd márciusban a németországi sajt kivételével valamennyi termék ára emelkedésnek indult. A javulás a vajnál mind a németországi, mind az olaszországi piacon átmenetinek bizonyult, áprilisban és májusban is 2-2%-kal csökkentek az árak. Az olaszországi tejszínnél az április még stagnálást hozott, májusban azonban jelentősebben, 4%-kal mérséklődött az ár. A németországi sajt ára mindeközben éppen áprilisban kezdett emelkedni, a 4%-os árjavulást azonban májusban már stagnálás követte. Mindezek alapján az egy évvel korábbi árszinttől való elmaradás valamennyi termékénél továbbra is jelentős: a vajnál mindkét piacon egyaránt 36, a tejszínnél 37, a sajtnál pedig 32%-kal csökkentek az árak 2022 májusához viszonyítottn.

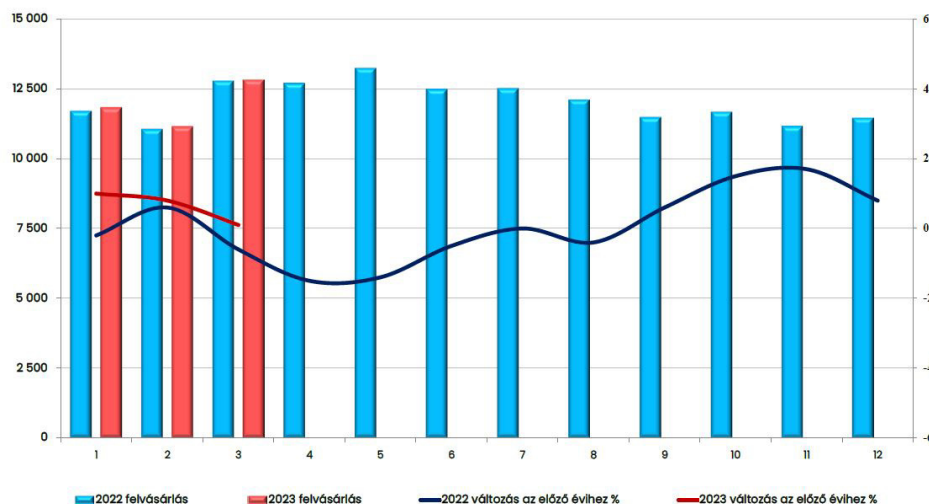
A vaj, a tejszín és a sajt Európai Unió árá
(EUR/kg, Clal)

TERMELÉS, FELVÁSÁRLÁS

Az EU-27 tejfelvásárlásának 2022 szeptembere óta tartó emelkedése 2023-ban sem állt meg, márciusban bár kis mértékben (+0,1%), de ismét növekedett a felvásárlás előző év azonos hónapjához képest. A nagy tejtermelő országok közül Németországban (+2,7%) folytatódott a 2022. év végén kezdődött termelésnövekedés, ahogy Hollandia (+4,1%) és Lengyelország (+0,9%) termelése is emelkedett. Ezzel szemben Olaszországban (-2,7%) és Franciaországban (-1,8%) továbbra is csökken a felvásárlás előző évhez mérten.

Tejfelvásárlás az Európai Unióban
(ezer tonna, százalék; Clal)

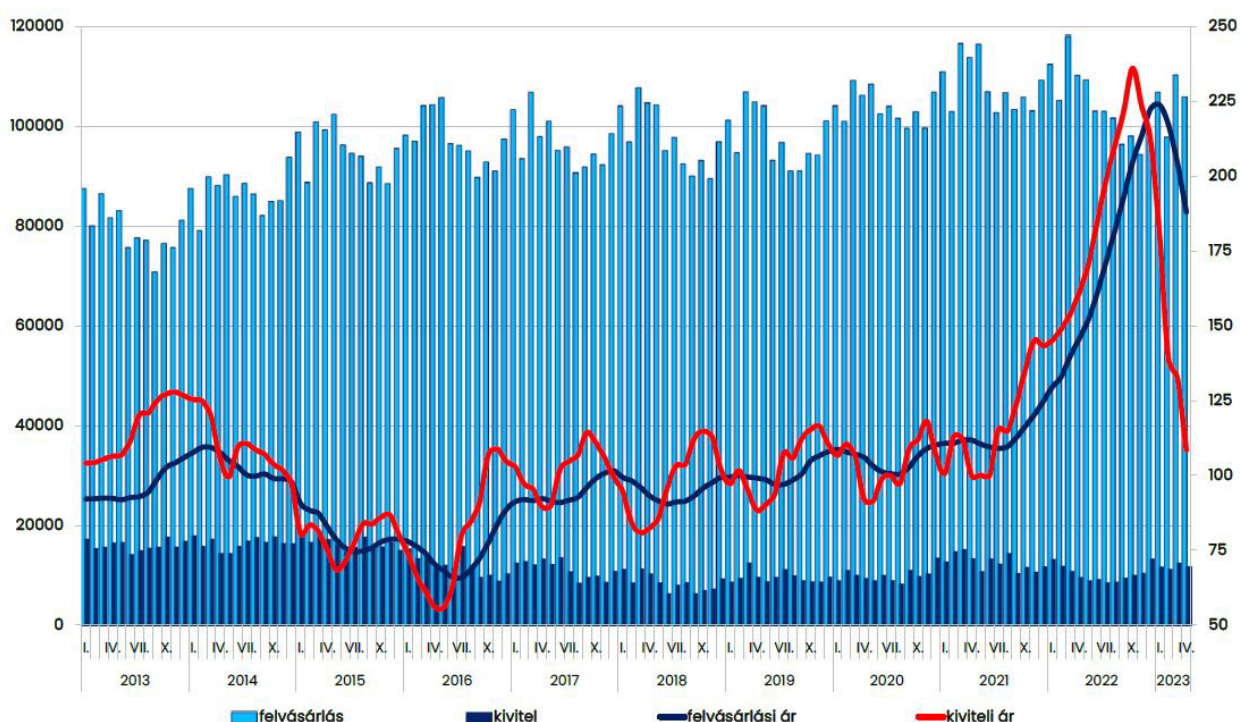
Az AKI adatai alapján Magyarország felvásárlása 2022 áprilisától – a júliusi stagnálás kivételével – folyamatosan csökken előző év azonos hónapjához mérten. Márciusban 7, áprilisban pedig 4%-os volt a mérséklődés, miáltal az év első négy hónapját tekintve 6%-kal csökkent a felvásárlás 2023/2022 viszonylatában.

Mindeközben a nyerstej kivitel emelkedni kezdett, márciusban 15, áprilisban 22%-kal több nyerstej került exportra, mint 2022 azonos időszakában. Ezzel 2023 első négy hónapjának nyerstej kivitele összességében 4%-kal meghaladja az előző évit. A nyerstej kiviteli arány 11%-os.

A kiviteli ár novemberben megkezdődött csökkenő trendje 2023 februárjában a felvásárlási árnál is megjelent.

A kiviteli ár jóval nagyobb mértékű csökkenése következtében a két ár közötti különbség jelentősen megnőtt: az áprilisi kiviteli ár 42%-kal marad el a felvásárlási ártól.

A felvásárlás és a kivitel alakulása (tonna, Ft/kg; AKI)

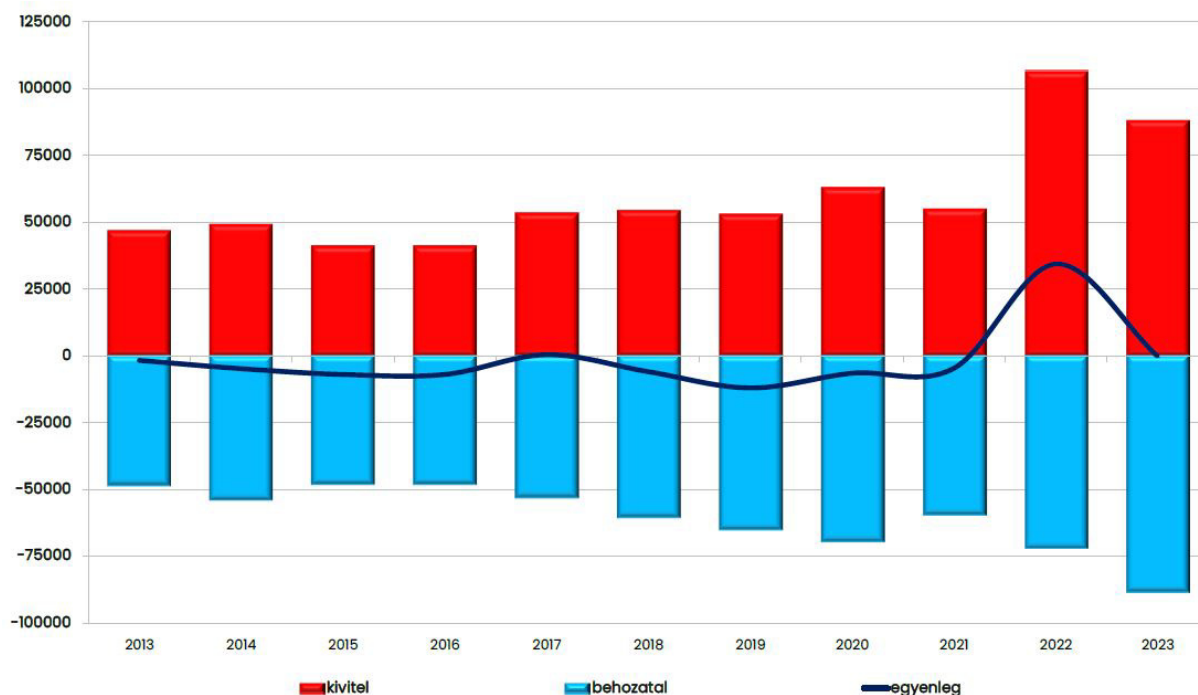

KERESKEDELEM

A tej és tejtermékek külkereskedelmében 2023 első két hónapjában az előző évi emelkedés után exportunk 17%-kal csökkent euróban kifejezve, míg az import 22%-kal tovább növekedett 2022. évhez mérten.

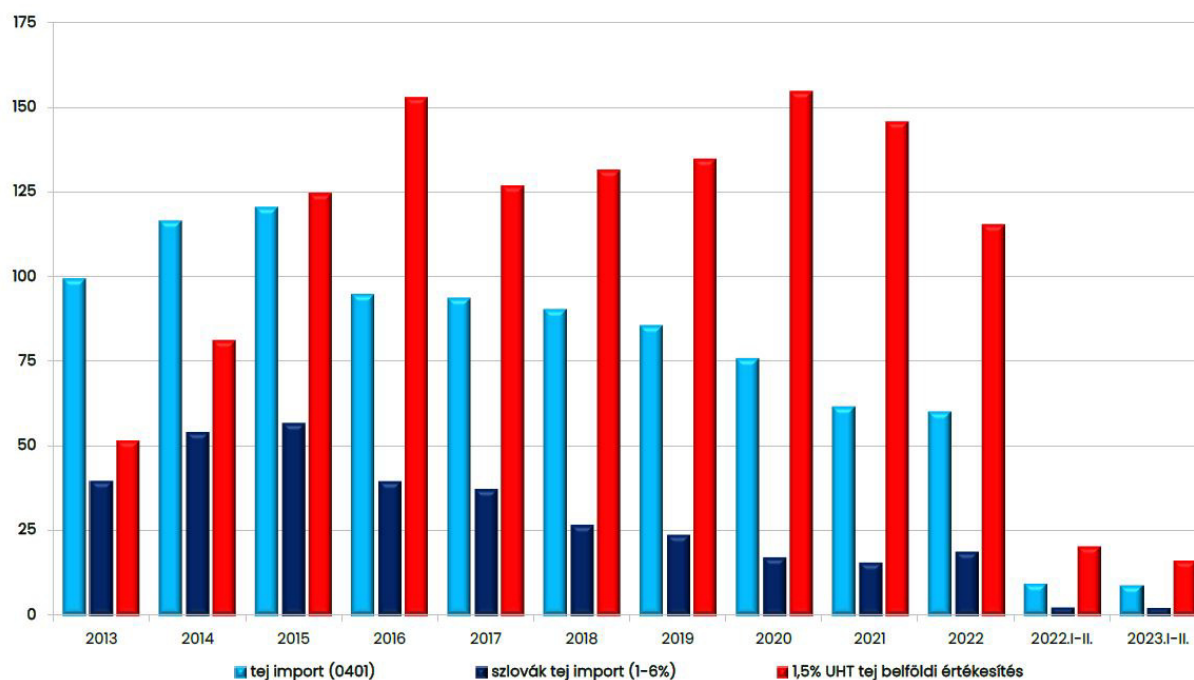
Külkereskedelmi egyenlegünk pozitív eredménye ezzel szinte eltűnt, 2023 első két hónapjában megközelítőleg azonos értékben importáltunk tejterméket, mint amennyi exportra került.

Tej és tejtermékek külkereskedelme I-II. hó (ezer euró, KSH)

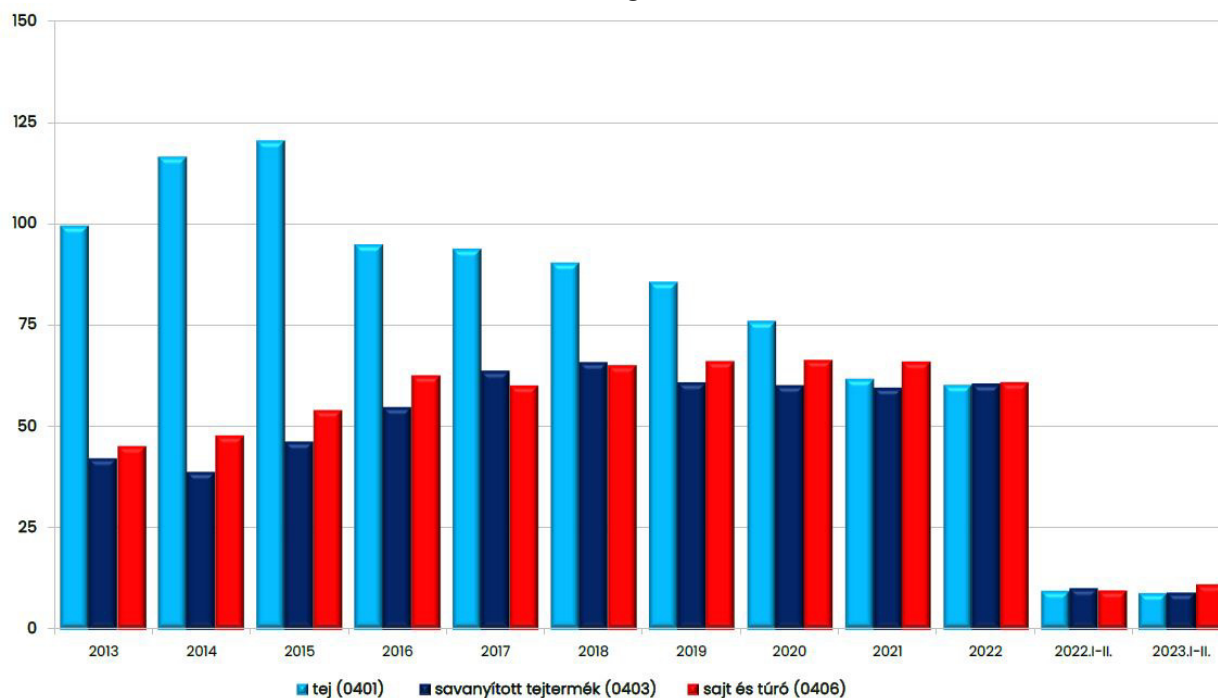
A hazai folyadéktej fogyasztást vizsgálva 2023 első két hónapjában a fogyasztás szempontjából a korábbiakban nagy arányt képviselő 1,5% zsírtartalmú UHT tej belföldi értékesítése 20%-kal volt kevesebb, mint előző évben. A visszaesés a 2022-ben a 2,8%-os UHT tejre bevezetett hatósági árral magyarázható, amely kategória belföldi értékesítése 36%-kal emelkedett 2023/2022 viszonylatában. Mindemellett csökkenés tapasztalható 2022. évhez viszonyítva mind a folyadéktej importjában (-6%), mind a hazai tej piacon leginkább jellemző szlovák (nyers és fogyasztói) tej behozatalában (-4%) is.

Tej import és a belföldi értékesítés (ezer tonna, millió liter; KSH, AKI)

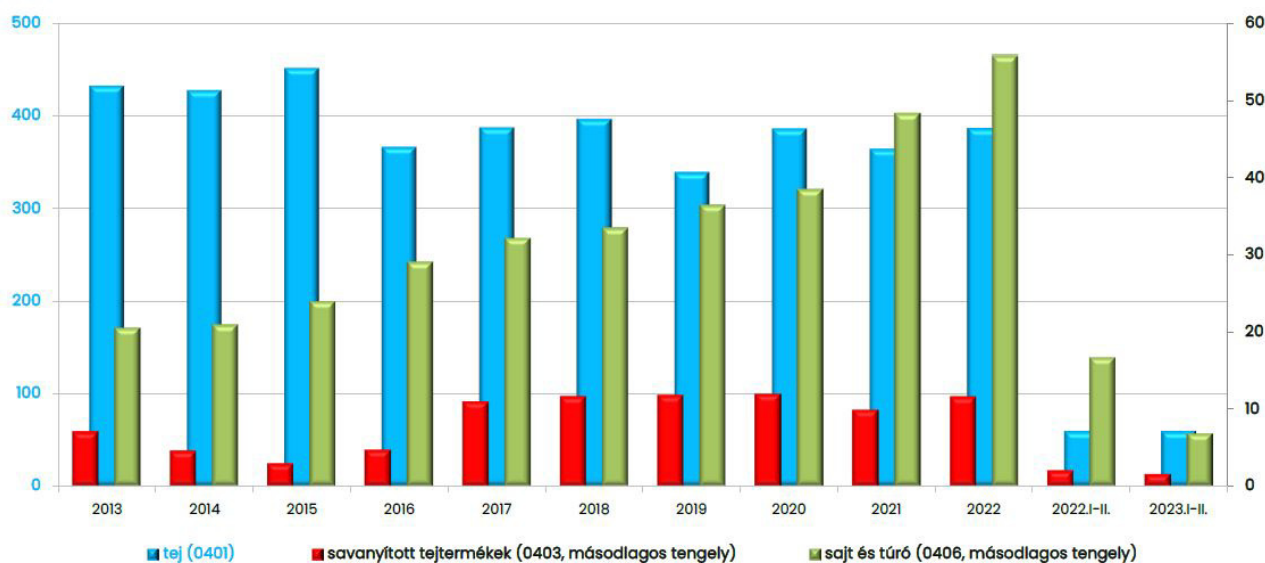
A főbb tejtermékek közül a korábban az import vonatkozásában első helyezett nyers, illetve fogyasztói tej behozatalának csökkenése 2023-ban is folytatódik: az első két hónap vonatkozásában 4%-kal kevesebb mennyiség érkezett hazánkba 2023/2022 viszonylatában. Ugyanezen időszakban a magasabb feldolgozottságú termékeknel átrendeződés történt: a savanyított tejtermékek esetében csökkent (-11%), míg a sajt és túró kategóriában nőtt (+16%) az import mennyisége előző évhez mérten.

Tejtermékek behozatala (millió kg, KSH)

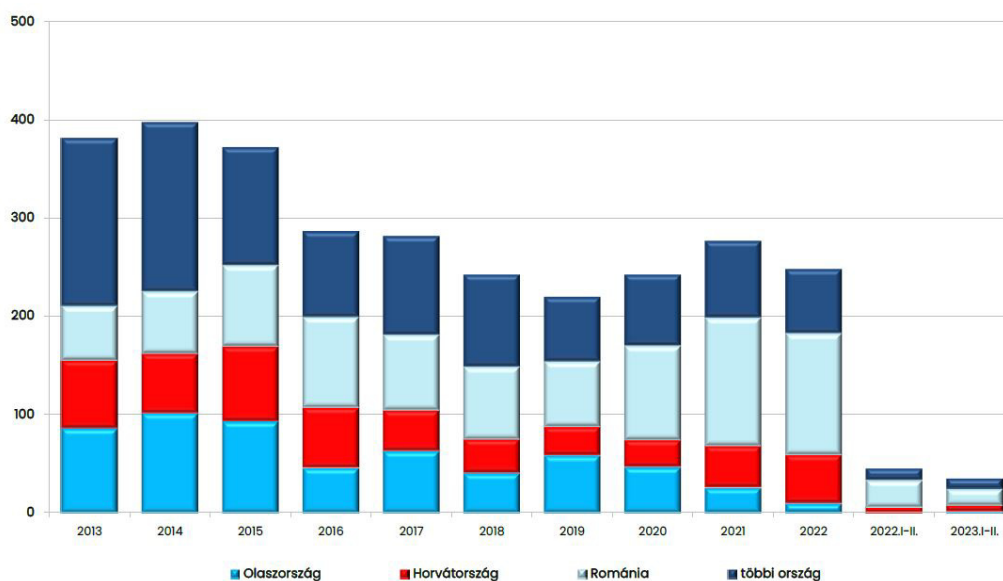
Az export struktúránkat az elmúlt évben jellemző, a magasabb feldolgozottságú termékek kivitele irányába történő pozitív irányú elmozdulás 2023 első két hónapjának adatai alapján megtorpant. Míg a nyers- és fogyasztói tejexport mennyisége stagnált 2023/2022 viszonylatában, addig az egy évvel korábbi mennyiségekhez képest a sajt és túró exportja 60, a savanyított tejtermékeké pedig 23%-kal csökkent.

Tejtermékek kivitele (millió kg, KSH)

A főbb célországok felé irányuló nyerstej kivitel tekintetében 2023 első két hónapja Olaszország esetében változást hozott, az elmúlt évben a teljes exportnak mindösszesen 4%-át kitevő olasz kivitel növekedésnek indult: az előző év azonos időszakában kivitt mennyiségnek csaknem négyszerese került kiszállításra. Ugyancsak emelkedés (+19%) tapasztalható az elmúlt évben megerősödött horvátországi kivitel tekintetében, míg a Romániába irányuló export mennyiségében jelentős, közel 40%-os a visszaesés. Kisebb mértékben csökkent (-11%) a többi célország (Németország, Bulgária, Lengyelország) felé irányuló nyerstej szállítás. A romániai kivitel részaránya az összes exportból 48, a horvát kivitelé 18, az olasz exporté pedig 3%.

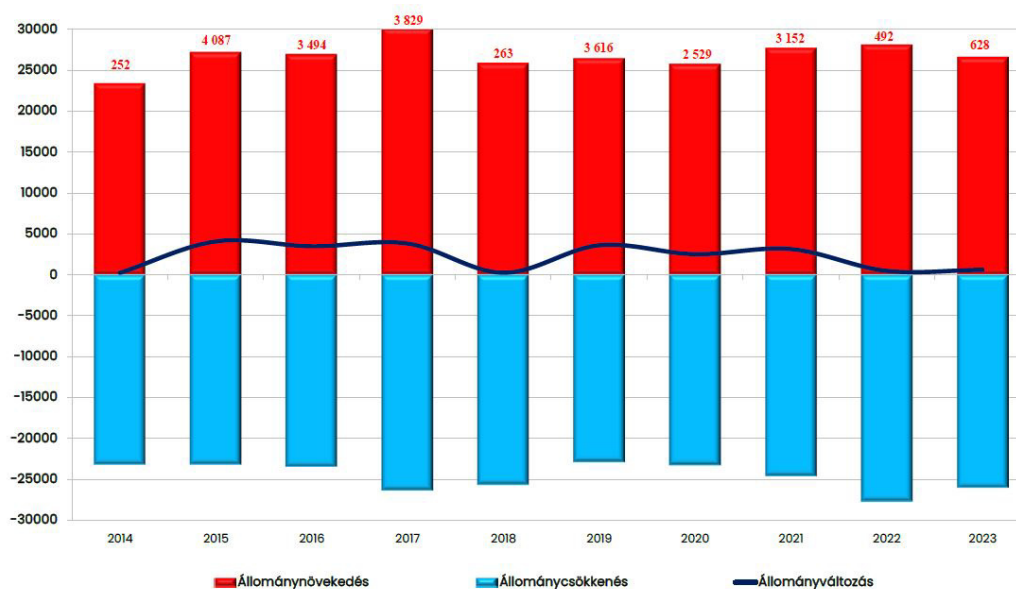
Nyerstej kivitelünk iránya
(ezer tonna, KSH)

TERMELÉSI ALAPOK

A tehénállomány 2022-ről 2023-ra 2%-ot csökkent, 2023 első négy hónapjában azonban kismértékű növekedés következett be. Habár az üszővásárlások száma jelentős mértékben csökkent (-63%), a tehénkivonások száma is mérséklődött (-6%), miközben az állománypótlás szempontjából meghatározó üszőbeállítások száma enyhén emelkedett (+2,3%). Mindez az állomány 0,4%-os emelkedését eredményezte 2023/2022. viszonylatában.

Állományváltozás I-IV. hó
(egyed, ÁT Kft.)

EU TEJPIACI HELYZET

Termelés

Az Európai Tejpiaci Megfigyelőközpont (MMO) legfrissebb felvásárlási adatai alapján az EU tejfelvásárlása 2023 márciusában kis mértékben (+0,1%) emelkedett 2022 azonos időszakához képest, ezzel az első három hónap tekintetében 0,5%-os a felvásárlás növekedése 2023/2022 viszonylatában. Összesen 11 tagállamban emelkedett a felvásárlás az első negyedév során, a nagy tejtermelő országok közül Németországban (+2,7%), Lengyelországban (+1,2%) és Hollandiában (+4%), miközben Olaszország (-2,7%), Franciaország (-1,9%), Spanyolország (-1,6%) és Írország (-0,3%) felvásárlása csökkent.

Az organikus termelésre rendelkezésre álló legfrissebb adatok szerint a 2023 februárjában felvásárolt nyerstej 4%-a származott organikus termelésből (23 tagállam jelentése alapján). Az organikus nyerstej részaránya a legmagasabb Ausztriában (18,4%), Svédországban (14,3%) és Dániában (12,65%), míg a legalacsonyabb Lengyelországban (0,28%), Bulgáriában (0,31%), Portugáliában (0,31%) és Észtországban (0,36%).

A főbb tejtermékek előállításáról elérhető legutóbbi adatok alapján 2023 első két hónapjában csökkent a teljes tejpör (-3,1%) és a sűrített tej (2,8%) előállítása előző év azonos időszakához képest, míg a sajt (+0,9%), a fogyasztói tej (+0,9%), a tejszín (+3,8%), a vaj (+3,4%) és a sovány tejpör (+4,3%) termelése emelkedett.

Árak

Az EU 2023. márciusi súlyozott nyerstej átlagára az előző havi árhoz képest 5,5%-ot mérséklődve 50,38 eurocent/kg-ra változott, amely ár közel 15%-kal magasabb az egy évvel korábbi árnál. A tagállami becslések szerint 2023 áprilisában a tejár további 3,1%-ot csökkenve a 48,83 eurocent/kg szintet éri el.

Az organikus tehéntej átlagára 2023 márciusában a legmagasabb Cipruson (103,9 ec/kg), Spanyolországban (64,4 ec/kg) és Hollandiában (64,1 ec/kg), míg a legalacsonyabb Lettországon (33,8 ec/kg), Litvániában (43,2 ec/kg) és Szlovákiában (43,6 ec/kg). Lettországon, Szlovákiában, Észtországban és Romániában az

organikus nyerstej ára alacsonyabb az átlag nyerstej árnál.

A tejtermék árak – a 2023. május 14-i adatok szerint – az előző egy hónap során mérséklődtek a vaj (-0,5%-kal 465 EUR/100kg-ra) és a cheddar sajt (-5,6%-kal 373 EUR/100kg-ra) esetében, míg a sovány tejpör (+1,9%-kal 246 EUR/100kg-ra) és a teljes tejpör (+0,5%-kal 341 EUR/100kg-ra) ára emelkedett.

A világpiacon – a 2023. május 14-i adatok alapján – az USA tejtermék árai a cheddar sajt kivételével emelkedtek, míg Óceániában valamennyi főbb tejtermék ára növekedett a megelőző két hét alatt. Az EU-ban csak a tejpörök ára emelkedett. A cheddarnál és a sovány tejpörnél az USA, a vajnál és a teljes tejpörnél pedig Óceánia a legversenyképesebb exportőr.

Külkereskedelem

Az EU-27 exportja (az UK exportot is beleszámítva) 2023 januárjában a sovány tejpör (+16%), a vaj (+22%) és a sűrített tej (+18%) esetében emelkedett, míg a sajtok (-4%), a vajolaj (-10%) és a teljes tejpör (-28%) esetében csökkent. A teljes EU-27 export 2023 januárjában tej egyenértékben kifejezve 1%-kal, míg értékben 17%-kal magasabb az egy évvel korábbinál.

Az EU vaj exportja az első három célpiac felé egyaránt emelkedett: 97%-kal az USA, 16%-kal az Egyesült Királyság és 32%-kal Dél-Korea irányába. A sajt export csökkent Japán (-36%), Ukrajna (-59%) és Szaúd-Arábia (-18%) felé, de emelkedett UK (+9%), USA (+2%) és Svájc (+2%) irányába. A sovány tejpör export nőtt a top 3 célország, Kína (+69%), Algéria (+79%) és Egyiptom (+41%) felé. A teljes tejpör export emelkedett Szaúd-Arábia (+25%) és UK (+4%) irányába, a többi fő célország felé azonban visszaesett.

Világpiac

Új-Zéland tejtermelése 2023 márciusában (a 2022/23-as szezon tizedik hónapjában) harmadik hónapja emelkedett (+0,3%), ezzel a termelési szezon (június-március) tekintetében már csak 1,4%-os az elmaradás előző évhez mérten. A tej ára 2023 márciusában 3,6%-kal 36,6 eurocent/kg-ra mérséklődött.

Ausztrália 2023. márciusi tejtermelése (a 2022/23-es szezon kilencedik hónapjában) tovább csökkent (-2,8%), ezzel a július-márciusi összesített termelésben 5,7%-os az elmaradás.

Az Egyesült Királyság tejtermelése 2023 márciusában (a 2022/23-es szezon utolsó hónapjában) 0,9%-kal emelkedett, ezzel a teljes szezon termelése gyakorlatilag megegyezik (-0,1%) az előző szezon termelésével.

Az USA tejtermelése 0,5%-kal növekedett 2023 márciusában (egymást követő kilencedik hónapja), az első negyedév vonatkozásában pedig 1%-os a növekedés előző évhez mérten. A nyerstej ára egy hónap alatt 1,8%-ot emelkedve márciusban elérte a 41,7 eurocent/kg-ot.

(Forrás: Milk Market Observatory)

RÖVID TÁVÚ ELŐREJELZÉS (KIVONAT)

Az Európai Bizottság Mezőgazdasági Főigazgatósága elkészítette soron következő, 2023. tavaszi rövid távú előrejelzését a 2023. évre.

Makrogazdasági környezet

A rövid távú piaci kilátásokat az ukrajnai háború energia-, műtrágya- és takarmányárakra gyakorolt negatív hatása mellett a fogyasztói döntéseket befolyásoló elhatalmaskodó élelmiszerár infláció, valamint a gazdasági lassulás miatt bekövetkező globális vásárlóerő csökkenés határozza meg. Mindemellett a klímaváltozásból adódó, egyre gyakoribbá váló szélsőséges időjárási események növelik az uniós mezőgazdasági kilátások körüli bizonytalanságot.

A földgázárak csökkenése, az infláció lassulása a gazdasági hangulat javulásához vezetett, az Európai Központi Bank pedig ez alapján az euró övezet 2023. évi reál GDP növekedését 1%-ban határozta meg, míg a 2024. és 2025. évek vonatkozásában további 1,6%-os növekedést jelez előre. Az inflációs előrejelzéseket lefelé módosították: míg 2022. évben az euróövezet inflációja elérte a 8,4%-ot, az előrejelzések szerint ez 2023-ban 5,3%-ra, 2024-ben pedig 2,9%-ra fog csökkenni.

Tej termékpiálya

A termelés csökkenésére vonatkozó várakozások ellenére a 2022. évi uniós tejtermelés viszonylag stabil maradt, az alacsonyabb zsír- és fehérjetartalom következtében azonban csökkent a feldolgozásra rendelkezésre álló mennyiség. A magas uniós árak, a korlátozott kínálat és az alacsonyabb kínai import eredményeként az EU

tejtermék exportja, habár értékben rekordmagas szintet ért el, mennyiségben csökkent. Mindeközben az unión belüli tejtermék felhasználás a növekvő élelmiszerinfláció ellenére kismértékben emelkedett.

2023-ban az EU nyerstej árának csökkenése a tehénkivágások számának növekedéséhez vezethet, mivel a takarmány- és egyéb ráfordítási költségek továbbra is magasak maradnak, annak ellenére, hogy a költségek várhatóan az előző évben elért csúcsnál már alacsonyabban alakulhatnak. Összességében az EU tejelő állománya 1%-kal csökkenhet, amelyet a növekvő hozam (0,8%) kompenzálhat normál időjárási körülmények esetén, amennyiben a forró és száraz időjárás negatív hatásai kiküszöbölhetőek.

Ez a feltételezés pozitív hatással lehet a tejszír és tejfehérje tartalomra, amely 0,2%-kal meghaladhatja a 2022. évi szintet. Mindezen tényezők fényében az uniós tejtermelés csökkenése (-0,2%) várható, különösen az év második felében, a tejszír és tejfehérje tartalom növekedésének következtében azonban a feldolgozásra rendelkezésre álló tej mennyisége változatlan maradhat előző évhez képest.

Az uniós export potenciál és a viszonylag erős unión belüli sajtfogasztás okán a feldolgozóipar várhatóan 2023-ban is a sajt- és savó előállítás fogja preferálni. A vaj és sovány tejpör termelés csökkenése valószínűsíthető a 2022. évről áthozott szokásosnál nagyobb készletek miatt, amely részben fedezni tudná az export és a belföldi felhasználás növekedését.

A megtermelt tej mintegy egyharmadát fogják 2023-ban is a friss tejtermékek előállítására felhasználni, a termelésben azonban megmarad a csökkenő tendencia, a kínai vendéglátóipar növekvő tejszín és fogyasztói tej kereslete okán várható uniós export fellendülés ellenére is. Az EU fogyasztása valószínűleg alacsonyabb lesz, visszatérve a kategóriát korábban jellemző csökkenő tendenciához.

A tavaszi uniós termelési csúcs miatti növekvő szezonális tejmenyiség, valamint az elmúlt évről áthozott készletek várhatóan fenntartják a tejtermék árak csökkenő tendenciáját. A csökkenés mértéke mindazonáltal függ a kereslet alakulásától, valamint a növekvő uniós és globális élelmiszer inflációtól.

A tejtermékek fogyasztói árának emelkedésével a fogyasztók a fogyasztás csökkentése helyett az olcsóbb termékek felé elmozdulást választották, ezáltal a prémium és márkás termékek piaca vált a legérzékenyebbé. Az alacsonyabb árakat preferáló kiskereskedői (elsősorban diszkont)

nyomás várhatóan a teljes lánc mentén fokozza az árnyomást.

A globális tejtermék kereslet 2022-ben is erős maradt (kivéve Kínában) a kezdeti csökkenéstől való aggályok ellenére, amelyeket a globális infláció és azoknak az import áraknak a növekedése indukált, amelyeket (az input költségek mellett) továbbra is erősen befolyásolnak a még mindig magas fuvarköltségek és az erős US dollár.

Kína tekintetében az feltételezhető, hogy az elmúlt években felhalmozott készletek ez évben normál szintre érnek. A Zero-COVID politika megszűnése és a fogyasztói bizalom visszatérése együtt erősítheti a vásárlóerőt, miáltal Kína 2023-ban újraindíthatja importtevékenységét, amely fontos tényező lehet az EU exportnövekedésében.

(Forrás:

https://agriculture.ec.europa.eu/system/files/2023-04/short-term-outlook-spring-2023_en.pdf)

AZ EU AGRÁR-ÉLELMISZER KERESKEDELME

Az Európai Bizottság április közepén tette közzé az EU 2022. évi agrár-élelmiszer kereskedelméről szóló jelentését. Eszerint az uniós agrár-élelmiszeripari kereskedelem teljesítménye a kihívások ellenére is pozitívan alakult: értékben elérte a 401,5 milliárd eurót, 58 milliárd eurós pozitív kereskedelmi mérleg mellett.

Az árak globális emelkedése ellenére az agrár-élelmiszeripari termékek forgalma nem csökkent, sőt esetenként még növekedett is, az EU megőrizte piacvezető pozícióját az agrár-élelmiszeripari termékek globális kereskedelmében. Az uniós termékek továbbra is minőségükről és versenyképességükről ismertek.

2022-ben az EU agrár-élelmiszeripari exportja elérte a 229,8 milliárd eurót, ami 31%-os növekedést jelent 2021-hez képest. Legnagyobb mértékben a gabonafélék, a gabonakészítmények és őrlési termékek exportja emelkedett, de

továbbra is az elsődleges exportcikk közé tartoznak a tejtermékek, amelyek exportja 2022. évben 20,4 milliárd eurót tett ki.

Ami a kereskedelmi partnereket illeti, az Egyesült Királyság maradt az első számú célország az EU-export számára, a teljes export egyötödét reprezentálva. A második helyen az Egyesült Államok áll az uniós export 13%-ával, míg a harmadik helyezett Kína az export 7%-át fedi le.

Import tekintetében 32%-os értékbeli növekedés következett be 2021. évhez képest, amely 172 milliárd eurónyi importot jelent, elsősorban a világgpiaci árak emelkedésének köszönhetően.

Az importtermékek között első helyen az olajos magvak és a fehérjenövények állnak (25,8 milliárd euró), ezt követi a gyümölcs és diófélék, valamint a kávé, a tea, a kakaó és a fűszerek importja.

Ez utóbbi termékkategóriák esetében az értékek jelentősen emelkedtek 2021-hez képest, miközben a mennyiségek viszonylag stabilak maradtak.

Az EU elsőszámú importforrása Brazília, az EU teljes importjának 12%-ával, míg a második helyezett Egyesült Királyság az uniós import 9%-át fedi le.

2022-ben Ukrajna megelőzte az Egyesült Államokat és átvette a harmadik helyet az EU agrár-élelmiszer importforrása tekintetében.

(Forrás: https://agriculture.ec.europa.eu/news/good-performance-eu-agri-food-trade-2022-despite-challenges-2023-04-13_en)

KAP 2023-2027

Az új KAP Stratégiai Tervben foglalt támogatási intézkedések végrehajtásához szükséges nemzeti jogszabályok április elejére elkészültek, majd a társadalmi egyeztetést követően az 58. számú Magyar Közlönyben az alábbiak szerint meghirdetésre kerültek.

13/2023. (IV. 19.) AM rendelet az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból és a központi költségvetésből finanszírozott egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos eljárási szabályokról

A rendelet hatálya az alapszintű jövedelemtámogatásra, az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatásokra, a termeléshez kötött közvetlen támogatásokra, az Agro-ökológiai Programhoz kapcsolódó támogatásra, a fiatal mezőgazdasági termelők támogatására, továbbá a 2007–2013 programozási időszak tekintetében egyes EMVA-ból finanszírozott támogatásokra, valamint a 2014–2020 programozási időszakban a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett intézkedésekre terjed ki.

Meghatározza az egységes kérelem benyújtásának szabályait, tartalmát. Lényeges változás a korábbiakhoz képest, hogy a mezőgazdasági termelőnek egyebek mellett az egységes kérelem keretében kell kérelmeznie az átmeneti nemzeti tejtámogatás igénybevételéhez szükséges új történelmi bázisjogosultság megállapítását is.

Az egységes kérelem tárgyév június 9-éig nyújtható be, illetve módosítható. Kijavítására, részleges vagy teljes visszavonására a tárgyév szeptember 29-ig van lehetőség.

14/2023. (IV. 19.) AM rendelet az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból, valamint az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatások igénybevétele során alkalmazandó feltételekről

A rendelet meghatározza a támogatások igénybevétele során az ún. jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeket (JFGK), valamint a földterület helyes mezőgazdasági és környezeti állapotára vonatkozó HMKÁ előírásokat.

15/2023. (IV. 19.) AM rendelet az Agro-ökológiai Programhoz kapcsolódó támogatás igénybevételének részletes szabályairól

A rendelet meghatározza a támogatás igénybevételének feltételeit, a támogatási kérelem benyújtásának szabályait, az ellenőrzésre vonatkozó előírásokat, a különböző földhasználati kategóriák esetén választható gyakorlatokat, továbbá a mellékletben rögzíti a 2023–2027. évi támogatási keretösszegeket, valamint a legkisebb és legmagasabb fajlagos támogatási összegeket.

16/2023. (IV. 19.) AM rendelet az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapból finanszírozott fenntarthatóságot elősegítő alapszintű-jövedelemtámogatás, az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás, valamint a fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás igénybevételével kapcsolatos egyes kérdésekről

A rendelet a fenntarthatóságot elősegítő alapszintű-jövedelemtámogatás és átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás, valamint az alapszintű-jövedelemtámogatáshoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatás, köztük az átmeneti nemzeti tejtámogatás részletszabályait határozza meg.

A tejtámogatás továbbra is termeléstől elválasztva, történelmi bázisjogosultság alapján kerül megállapításra, az új támogatási időszakban azonban a történelmi bázisjogosultság száma a tejhasznú tehéntartás támogatás jogcím alapján a termelő részére megállapított támogatott állatlétszám és 7809 liter szorzata.

17/2023. (IV. 19.) AM rendelet a termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételének szabályairól

A rendelet meghatározza az egyes termeléshez kötött közvetlen támogatási – így a tejhasznú tehéntartás, a szemes fehérjetakarmány-növény termesztés és a szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása – jogcímekre vonatkozó 2023–2027. évi támogatási keretösszegeket, valamint a legkisebb és legmagasabb fajlagos támogatási összegeket, továbbá a támogatásra jogosultak körét, a támogatási kérelem elbírálására, ellenőrzésére vonatkozó szabályokat.

A környezetvédelmi, talajvédelmi, vízvédelmi és vízügyi hatóság és a Kincstár megállapításain alapuló ellenőrzések és jogkövetkezmények között szerepel annak vizsgálata, hogy az állattartó tejtermelő tevékenységének keretében nem folytat-e a tejtermelő tevékenység végzéséhez szükséges, a környezetvédelmi szabályoknak való megfelelés feltételeit meghatározó engedélyben foglaltaktól lényegesen eltérő gyakorlatot, és ez a tevékenysége nem jelent-e súlyos kockázatot a víz minőségére.

Amennyiben igen, és ez a gyakorlat bizonyítottan a termeléshez kötött közvetlen támogatással érintett állatok tartásával összefüggésben valósult meg, úgy az érintett mezőgazdasági termelő az adott jogcímre tárgyévben

támogatásra nem jogosult. Ha a mezőgazdasági termelő tevékenységét az említett engedély nélkül jogosult folytatni, akkor úgy kell tekinteni, hogy tevékenysége nem jelent súlyos kockázatot a víz minőségére.

18/2023. (IV. 19.) AM rendelet az Európai Mezőgazdasági Garanciaalapról finanszírozott közvetlen támogatások igénybevételéhez kapcsolódó aktív mezőgazdasági termelői minőség követelményeiről

Közvetlen támogatásra az új támogatási ciklusban az a mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely aktív mezőgazdasági termelőnek minősül. A rendelet meghatározza az aktív mezőgazdasági termelői státusz kritériumait.

19/2023. (IV. 19.) AM rendelet a fiatal mezőgazdasági termelők támogatásáról

A fiatal mezőgazdasági termelői támogatás az egységes kérelem benyújtásával igényelhető, a rendelet meghatározza ennek eljárási szabályait, a támogatásra jogosultak körét, a támogatás igénybevételének feltételeit és az ellenőrzésekre vonatkozó követelményeket.

20/2023. (IV. 19.) AM rendelet egyes közvetlen támogatásokhoz kapcsolódó miniszteri rendeletek módosításáról

A rendelet egyebek mellett módosításokat tartalmaz az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultságról szóló 82/2005. (IX. 15.) FVM rendelet, az állatlétszámhoz kötött támogatási jogosultság országos tartalékból való igénylésének feltételeiről szóló 30/2006. (IV. 12.) FVM rendelet és a történelmi bázis jogosultságról szóló 106/2007. (IX. 24.) FVM rendelet vonatkozásában.

KMÉ – KÖVETELMÉNYEK MÓDOSULÁSA

A kakaós tej KMÉ védjegy felülvizsgálata során módosultak a speciális tanúsítási követelmények. A módosított pályázati felhívás a KMÉ honlapján, a

<https://kme.hu/vallalkozasoknak/> érhető el.

weboldalon

K&H AGRÁR OKTATÁS

A K&H Csoport Agrár- és Élelmiszeripari Üzletfejlesztési Főosztályának szervezésében április elején került sor a K&H Bank „Agrár Oktatás” rendezvényére, ahol az új Közös Agrárpolitika felépítésének és célkitűzéseinek bemutatása, valamint a releváns hitelkonstrukciók ismertetése mellett a főbb termékpályák piaci kilátásai szerepeltek a napirenden. A tej termékpályá

vonatkozásában a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács ügyvezető igazgatója kapott felkérést a részvételre, aki előadásában a 2023. évi várakozásokról, tejágazati előrejelzésekről tájékoztatta a jelenlévőket, részletesen ismertette az uniós és hazai tejpiaci helyzetet, a tejágazatot érintő korábbi és várható támogatási jogcímeket, valamint a piaci aktualitásokat.

AXIÁL GYAKORLATI AKADÉMIA

Április második felében került megrendezésre a X. AXIÁL Gyakorlati Akadémia, ahol a szakmai program részeként a Tej Terméktanács ügyvezető igazgatója „A világ tejtermelésének 10 legnagyobb kihívása” címmel tartott nagy érdeklődéssel kísért előadást. A globális tejpiacot befolyásoló megatrendek közül kiemelten

foglalkozott az egyre intenzívebb termeléssel, az ökológiai hatások és tudatosság felerősödésével, a piacok földrajzi változásával és az alternatív „tejek” okozta zavarral. A magyarországi helyzet elemzése során ismertette az ágazat erősségeit és gyengeségeit, a tej termékpályát fenyegető hatásokat, valamint a lehetőségeket.

XXX. ALFÖLDI ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS MEZŐGAZDA NAPOK

A XXX. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok keretében került megrendezésre május elején a K&H Bank „Tejágazati aktualitások” című panelbeszélgetése, ahol a Tej Terméktanács elnöke, elnökségi tag feldolgozók képviselői és a régió egyik meghatározó tejtermelő gazdasága vezetőjének részvételével, a Terméktanács ügyvezető igazgatójának moderálása mellett egy rendkívül informatív fórum beszélgetés zajlott le. A résztvevők megvitatták, hogy az elmúlt időszak makrogazdasági fejleményei milyen módon

befolyásolják a tejágazat kilátásait, mely tényezők stabilizálhatják a tejtermelők helyzetét, illetve, hogy miként alakulhatnak a nyerstej önköltségek az idei évben. Érintették az aszályhelyzetet és a toxinproblémákat, a takarmánynövény termesztés kihívásait és a megoldásokat, a növényi italokat, továbbá kitértek a tejfeldolgozói kilátásokra a nyerstej árat illetően, illetve a középtávú beruházási tervekre.

A Tej Terméktanács havi rendszerességgel összeállított Jogszabályfigyelője ad tájékoztatást a teljes termékpályát lefedő nemzeti és uniós jogszabályokról és közleményekről, továbbá rendszeres része a RASFF, az EU tagországokban működő, az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó gyorsvészjelző rendszer tej termékpályára vonatkozó bejelentéseinek listája, valamint az FM Értesítő és a Magyar Szabványügyi Testület termékpályát érintő közleményeinek publikálása.

A 2023. március-április fontosabb jogszabályai a következők:

HAZAI JOGSZABÁLYOK

80/2023. (III. 14.) Korm. rendelet a kiterjesztett gyártói felelősségi rendszer működésének részletes szabályairól

A rendelet hatálya a körforgásos termékek hulladékára és az ezekkel kapcsolatos tevékenységekre terjed ki, meghatározza többek között a kiterjesztett gyártói felelősségi kötelezettségek teljesítésének szabályait, a díjfizetési kötelezettség keletkezését, valamint a díj mértékének megállapítását és megfizetését.

142/2023. (IV. 24.) Korm. rendelet az árak megállapításáról szóló 1990. évi LXXXVII. törvény veszélyhelyzet ideje alatt történő eltérő alkalmazásáról szóló 6/2022. (I. 14.) Korm. rendelet módosításáról

Az élelmiszerár-stop hatályának meghosszabbítása 2023. június 30-áig.

21/2023. (IV. 28.) AM rendelet a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanácsnál működő piaci jelentéstételi kötelezettségről szóló piacszerkezési intézkedés kiterjesztéséről

A piaci jelentéstételi kötelezettség újabb három évre, 2026. április 25-ig meghosszabbításra került, változatlan adatszolgáltatói körrel, de bővülő adattartalommal. Néhány kisebb technikai jellegű változás mellett a termékek köre kiegészült a sűrített tejjel, valamint az alapanyagadatok köre a (külpiacon vásárolt) tejszínnel. Átmeneti rendelkezésként a 2023. február-április hónapokra vonatkozó adatszolgáltatás teljesítésének határideje 2023. május 10. napjára módosult.

162/2023. (V. 5.) Korm. rendelet a háborús élelmiszerár-infláció csökkentése érdekében szükséges intézkedésekről

Kötelező kereskedői árcsökkentés elrendelése 2023. június 1. és 2023. szeptember 30. között, a rendelet mellékletében meghatározott termékkategóriákra. A tejtermékek tekintetében a rendelet a következő termékkategóriákat állapítja meg: Tej, tejföl és helyettesítői; Joghurt és egyéb savanyított készítmények; Egyéb tejtermék; Sajt; Vaj, margarin és készítményei.

163/2023. (V. 8.) Korm. rendelet az árfigyelő rendszer létrehozásáról és működéséről

A Gazdasági Versenyhivatal a fogyasztóknak megvételre kínált egyes termékek napi áráról nyilvános árfigyelő rendszert működtet. Az árfigyelő rendszerbe tartozó termékkategóriák felsorolását, az egyes termékkategóriákba tartozó, bejelentési kötelezettséggel érintett termékek körét, valamint a termékhez tartozó ártípust a gazdaságfejlesztésért felelős miniszter rendeletben határozza meg. A napi adatszolgáltatási kötelezettségnek a kereskedők első alkalommal 2023. július 1-jén kötelesek eleget tenni, míg a 2023. július 2-át megelőző egy évre visszamenőleges adatokat 2023. augusztus 31-ig kell bejelenteniük az árfigyelő rendszerbe.

22/2023. (V. 9.) AM rendelet egyes agrártámogatási tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról

A rendelet – egyebek mellett – módosítja az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 19/2021. (V. 5.) AM rendeletet a támogatási mértékek megemlése és a támogatással érintett tanítási vagy nevelési napok csökkentése vonatkozásában.

KÖZLEMÉNYEK

26/2023. (IV. 27.) számú Kincstár Közlemény a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer működésének részletes szabályairól szóló 68/2020. (XII. 23.) AM rendelet szerinti május hónapban teljesítendő adatszolgáltatásról és a kompenzációs kérelem benyújtásáról

A mezőgazdasági termelőnek – első alkalommal a csatlakozási kérelem benyújtásának évében, majd azt követően évente – adott tárgyév május 2-ától május 31-éig a tárgyévet megelőző év tekintetében meg kell adnia az éves átlagos állatállományi létszámra vonatkozó adatokat, a mezőgazdasági jövedelem adatokat, valamint a készletnyilvántartás adatait, továbbá ugyanez az időszak áll rendelkezésére – a csatlakozás évét követő évben – a krízisbiztosítási kompenzációs kérelem benyújtására. A közlemény ezen adatszolgáltatás, illetve kérelem benyújtásának eljárási szabályait tartalmazza.

27/2023. (V. 5.) számú Kincstár Közlemény az óvoda- és iskolatej program szabályozásáról szóló 19/2021. (V. 5.) AM rendelet szerinti előzetes jóváhagyási kérelem és szállítási szerződések jóváhagyása iránti kérelem benyújtásáról

A közlemény meghatározza a kérelmek benyújtásának eljárási szabályait. Az előzetes jóváhagyási kérelmet, illetve a szállítási szerződések jóváhagyása iránti kérelmet az adott tanév kezdetét megelőző május 5. és május 31. között elektronikus úton kell benyújtani. A benyújtási határidő jogvesztő. A szállítási szerződések jóváhagyása iránti kérelem a benyújtási időszak végéig módosítható.

Megjelent a 2023. évre vonatkozó gazdálkodási napló vezetésére rendszeresített formanyomtatvány

A mezőgazdasági termelő a gazdálkodási naplót jogszabályban vagy pályázati felhívásban meghatározottak szerint elektronikusan vagy papír alapon vezeti. A 2023. évre vonatkozó papír alapon vezetett Gazdálkodási Naplót, legkésőbb 2024. január 31-ig kell rögzíteni a Nébih elektronikus Gazdálkodási napló (eGN) felületén.

Április 20-án nyílik az egységes kérelem benyújtó felülete

2023. április 20-án megnyílt az egységes kérelem kitöltési felülete, mely a Magyar Államkincstár e-ügyintézési felületén érhető el (<https://e-kerelem.mvh.allamkincstar.gov.hu/enter/index.xhtml>). Az egységes kérelem kizárólag elektronikus úton nyújtható be. Az idei évben nem különböztetnek meg szankciómentes és szankciós benyújtási időszakot, az egységes kérelem beadásra 2023. április 20. és 2023. június 9. között van lehetőség. Amennyiben a termelő a bejelentést elmulasztja, abban az esetben a határidő jogvesztő, nincs lehetőség a kérelem módosítására.

Május 31-ig nyújtható be az idei felügyeleti díj bevallás

A bevallási felület a Nébih [Ügyfélprofil Rendszerében](#) (a Felügyeleti díj menüpontban) érhető el, a bevallás teljesítésének határideje – minden kötelezett esetében – 2023. május 31. A megállapított felügyeleti díj a kiépített központi elektronikus fizetési és elszámolási rendszer (EFER) révén online is kiegyenlíthető lesz. Az első részlet befizetési határideje 2023. július 31., a második részleté pedig 2024. január 31.

EU JOGSZABÁLYOK

463/2023/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet a szarvasmarhatejből származó oszteopontin új élelmiszerként történő forgalomba hozatalának engedélyezéséről és az (EU) 2017/2470 végrehajtási rendelet módosításáról

Az Európai Bizottság a szarvasmarhatejből származó oszteopontint felveszi az új élelmiszereknek az (EU) 2017/2470 végrehajtási rendeletben meghatározott uniós jegyzékébe.

655/2023/EU Bizottsági Végrehajtási Határozat az iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program, valamint az iskolatejprogram keretében a 2023. augusztus 1-jétől 2024. július 31-ig tartó időszak tekintetében nyújtható uniós támogatás tagállamok közötti végleges elosztásának megállapításáról és az (EU) 2022/493 végrehajtási határozat módosításáról

Az Európai Bizottság a rendelet mellékletében határozza meg az iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program, valamint az iskolatej program keretében a 2023. augusztus 1-jétől 2024. július 31-ig tartó időszak tekintetében nyújtható uniós támogatás végleges előirányzatát, továbbá aktualizálja a 2022/2023-as tanévre jóváhagyott támogatásokat.

494/2023/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásába bejegyzett egyik elnevezés termékleírását érintő nem kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyásáról („Emmental français est-central” [OFJ])

Az Európai Bizottság a „Emmental français est-central” (OFJ) sajt elnevezéshez kapcsolódó termékleírásnak az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett módosítását jóváhagyja.

579/2023/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet egy elnevezésnek az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásába való bejegyzéséről („Sörmlands Ädel” [OFJ])

A 668/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelet XI. melléklete szerinti 1.3. osztályba (Sajtok) tartozó „Sörmlands Ädel” (OEM) elnevezés bejegyzésre kerül.

677/2023/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásába bejegyzett egyik elnevezés termékleírását érintő nem kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyásáról [„Ricotta di Bufala Campana” (OEM)]

Az Európai Bizottság a „Ricotta di Bufala Campana” (OEM) sajt elnevezéshez kapcsolódó termékleírásnak az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett módosítását jóváhagyja.

906/2023/EU Bizottsági Végrehajtási Rendelet az oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések nyilvántartásába bejegyzett egyik elnevezés termékleírását érintő nem kisebb jelentőségű módosítás jóváhagyásáról [„Queso Casín” (OEM)]

Az Európai Bizottság a „Queso Casín” (OEM) sajt elnevezéshez kapcsolódó termékleírásnak az Európai Unió Hivatalos Lapjában közzétett módosítását jóváhagyja.

2023/C 156/07 és 2023/C 156/08 EU Bizottsági Közlemény termékleírás módosításának jóváhagyására irányuló kérelem közzétételéről a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke alapján

A módosítások jóváhagyására irányuló kérelem a „Vorarlberger Alpkäse” (OEM) sajt termékleírását érinti, amely kérelem elleni felszólalásra a közzététel napjától számított három hónapon belül van lehetőség.

2023/C 160/11 EU Bizottsági Közlemény elnevezés bejegyzése iránti kérelem közzétételéről a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 50. cikke (2) bekezdésének b) pontja alapján

A kérelem a „Twaróg wędzony” (HKT) sajt elnevezés bejegyzésére irányul, amely kérelem elleni felszólalásra a közzététel napjától számított három hónapon belül van lehetőség.

2023/C 165/07 EU Bizottsági Közlemény a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek ágazatában egy oltalom alatt álló eredetmegjelöléshez vagy egy oltalom alatt álló földrajzi jelzéshez kapcsolódó termékleírás jóváhagyott standard módosításának a 664/2014/EU felhatalmazáson alapuló bizottsági rendelet 6b. cikkének (2) és (3) bekezdésében említett közzétételéről

Az Európai Bizottság a „Χαλλούμι / Halloumi / Hellim” (OEM) sajt elnevezéshez kapcsolódó termékleírásnak a standard módosítását jóváhagyja.

VP PÁLYÁZATOK

MEGHIRDETÉS

A tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás (VP3-14.1.1-23)

A támogatási kérelmek benyújtására 2023. május 1. napjától 2023. május 31. napjáig van lehetőség.

A felhívás meghirdetésekor a támogatásra rendelkezésre álló tervezett keretösszeg 28 milliárd Ft.

KÖZLEMÉNY

Mezőgazdasági termelők EU-s és nemzeti minőségrendszerhez történő csatlakozásának támogatása (VP3-3.1.1-22)

Megjelent az elektronikus felület használatához és e-kérelem benyújtásához segítséget nyújtó felhasználói kézikönyv a felhívás vonatkozásában.

Az EMVA Irányító Hatóság közleménye az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott egyes támogatásokhoz kapcsolódó adatszolgáltatási kötelezettségre vonatkozóan

A vidékfejlesztési intézkedések keretében nyújtott támogatások kedvezményezettjei kötelesek az Irányító Hatóság részére valamennyi olyan – különösen a meghatározott célkitűzések és prioritások elérésére vonatkozó – információt eljuttatni, melyek szükségesek a programok monitoringjához és értékeléséhez.

Azon felhívások keretében, amelyeknél a Kedvezményezett vállalta, hogy a projekt megvalósítása eredményeként a foglalkoztatotti létszámát növeli, a vállalat teljesítéséről köteles adatszolgáltatást nyújtani.

Ezen adatszolgáltatás a projektmegvalósítást követő fenntartási évekre vonatkozóan teljesítendő, amelynek teljesítésére a Magyar Államkincstár – az Ügyfél Tájékoztató Rendszeren keresztül – levélben értesíti az érintett Kedvezményezettet.

Irányító Hatósági tájékoztató a VP3-17.1.1.-16 A mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás című felhívás, illetve a vonatkozó Irányító Hatósági tájékoztató keretében meghatározott kárhányad vizsgálat alapján megfelelt biztosító társaságokról.

A Bizottság 809/2014/EU végrehajtási rendelete 48. cikke (2) bekezdésének e) pontja alapján az európai uniós támogatások nyújtása esetén az ellenőrzéseknek ki kell terjedniük a költségek észszerűségének vizsgálatára.

Az Irányító Hatóság vizsgálata alapján az alábbi biztosító társaságok esetében került megállapításra 2023-ban, hogy a biztosítási díjak észszerűnek tekinthetők:

1. Agrár Biztosító, Österreichische Hagelversicherung
2. Allianz Hungária Zrt.
3. Generali Biztosító Zrt.
4. Groupama Biztosító Zrt.

K&H: MIT KERES MÉZONTÓFŰ ÉS OLAJRETEK EGY BANKBAN?

Amikor a géplízing segíti a méheket

A természeti sokféleség fenntartását és a növénytermesztés fenntarthatóságát egyaránt segíti a K&H Csoport kezdeményezése, amely az új mezőgazdasági géplízing-szerződések mellé zöld vetőmagot is ad.

Május a sokszínűség hónapja – a természet esetében pedig az egyik legfontosabb fenntarthatósági célkitűzés a biodiverzitás, az élőlények sokféleségének védelme. Kiemelten fontos ez a rovaroknál – németországi kutatások szerint ugyanis a repülő rovarok száma negyedére csökkent az elmúlt 25 évben.

„A K&H Csoportnak, mint pénzügyi intézetnek is komoly felelőssége van a jövő fenntarthatóságának biztosításában, az élőlényekben gazdag természet megóvásában, megteremtésében. Fenntarthatósági stratégiánkban vállaltuk, hogy aktívan teszünk a saját működésünkben is és elősegítjük, ösztönözzük ügyfeleink karbonlábnyomának csökkentését és fenntartható működését” – mondta el **Suba Levente, a K&H fenntarthatósági programjának vezetője.**

Egy zsák zöld vetőmag

„A K&H a magyar mezőgazdasági termelők egyik legfontosabb pénzügyi partnere, évente mintegy 3,5 milliárd forint értékben kötünk új finanszírozási szerződéseket, és ügyfeleink a növénytermesztésre használt területek jelentős részét művelik. Velük együtt ezért a fenntartható mezőgazdasági termelés megvalósításában és a hazai élővilág gazdagságának megőrzésében nekünk is komoly felelősségünk van” – hangsúlyozta ki **Demeter Zoltán, a K&H Agrárüzletágának vezetője.** „Ezért is döntöttünk úgy, hogy a mezőgazdasági eszközöket lízingelő ügyfeleink tudatosságát szerződéskötéskor környezet- és talajvédő vetőmag-keverékkel köszönjük meg.

Minden 25 millió forintnyi szerződésérték után egy 25 kilogrammos vetőmag-csomagot biztosítunk, amely körülbelül 2 hektár bevetésére elegendő. Az elvetett magokból kisarjadó növények nem csak védik a termőföldet, de hozzájárulnak a biodiverzitás fenntartásához is” – tette hozzá Demeter Zoltán.

Kevesebb műtrágya több biomassza

„A fenntartható földművelés a talajvédelmet okszerű növényvédelemmel és műtrágyázással oldja meg, emellett egyre nagyobb mértékben alkalmaz talajtakaró másodvetést” – emelte ki **Demeter Zoltán**. „A K&H vetőmag-csomagban mézontófű és olajretek magjait keverik össze, amelyek gyors növekedésük, jó életképességük és fagyállóságuk miatt a legnépszerűbb köztes növények. Segítik a nitrogén megkötést, valamint a tápanyag feltáródást és mivel lazítják a talajt ezért talajművelési költségeket is lehet vele csökkenteni. Rövid tenyészidejük alatt nagy mennyiségű zöldtakarmányt adnak, amely állatok takarmányozására is alkalmas. Mivel növekedésük során nitrogént és kalciumot halmoznak fel, elhalásuk után lebomló gyökérzetük nitrogénben, foszforban, káliumban és kalciumban gazdag, így a biomassza kiváló zöldtrágyaként is szolgál”.

A mézontófű (Phacelia) aszálytűrő növény, ami vonzza a méheket. A növény enyhén illatos virágai negyedrészen nektárt tartalmaznak, hektáronként 4-6 méhcsaládot képesek eltartani, amelyek akár öt-hat hétig is gyűjthetik a virágport, így 600-800 kilogramm mézet adnak a méhészeknek. Az olajretek elpusztítja a talajban lévő káros fonálférgeket. Előveteményként jelentősen csökkenti egyes növények betegségeit. A gyomirtásban betöltött jótékony szerepe bizonyított, egyben kiváló tápanyagfeltáró képességgel rendelkezik.

„Természetesen az egyes iparágaknál nemcsak célszámokat állítunk fel, hanem iparágspecifikusan segítjük a szektor szereplőit így például a K&H „zöld vetőmag” kezdeményezésünkkel is fel kívánjuk hívni a figyelmet arra, hogy minden magánszemély, vállalkozás és pénzintézet kézzelfogható tettekkel képes hozzájárulni a környezeti fenntarthatóság ügyéhez, az élhető jövő érdekében” – tette hozzá **Suba Levente**.

Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.

A kiegészítő energiaellátás lehetőségei napjainkban a tejelő tehenek takarmányozásában

Az elmúlt év eseményei számos üzemben olyan helyzetet teremtettek a tömegtakarmány ellátásban, ami a takarmányozási szakembereket alapjaiban készítette addigi koncepcióik újragondolására. Elsősorban a kukorica szilázsok megváltozott táplálóanyag tartalma miatt jelentősen átalakult a receptúrák „képe”, és ami még fontosabb, a különböző lebomlási tulajdonságokkal rendelkező fehérje- és rost frakciók aránya is megváltozott. A következő összefoglalónkban bemutatunk be olyan, a tejelő tehen energia ellátása területén már bizonyított alternatív adalékanyagokat és kiegészítő takarmányokat, amelyek a jelenlegi körülmények között is megoldást kínálhatnak.

A receptúrák gyakorlati összeállítása során az elsődleges korlátozó tényező az etetett állomány szárazanyag felvétele. Jól ismert tény, hogy az elfogyasztott takarmány mennyiségét számos tényező határozza meg (takarmányok táplálóanyag tartalma és emészthetősége, genetikai adottságok, növények nevelés minősége, időjárási körülmények, technológiai adottságok stb.). A szárazanyag felvétel mindezek mellett az adott körülmények között egy jellemző mutató, és növelése komoly kihívást jelenthet. Rendkívül fontos ezt folyamatosan szem előtt tartanunk, hiszen az állományra az egyes időszakokban jellemző szárazanyag felvétel ismerete nélkül nem lehet a genetikai potenciál kihasználását maximálisan támogató és egyben gazdaságos receptúrát készíteni. A valós szárazanyag felvételnél alacsonyabb szintre beállított adag „papíron jól mutat”, költségben látszólag kedvezőbb, viszont a tehen a gyakorlatban többet fogyaszt majd belőle, és a takarmányozás tényleges költségei az előzetesen ígértnél magasabbak lesznek. Ha az adagot túl nagy napi szárazanyag felvételle állítjuk be, akkor látszólag magasabb termelést támogat a táplálóanyag tartalom, de a valós fogyasztás – és a termelés – alacsonyabb lesz. Mindkét esetben elveszítjük annak a lehetőségét, hogy felismerjük a termelési és gazdasági szempontból is leghatékonyabb megoldást, ugyanakkor téves információkat kaphat a telepi és cégvezetés is a szükséges készletekre vonatkozóan, ami a tömegtakarmány termesztés tervezésére vagy a fehérjehordozók szerződéses lekötésére is hatással lehet.

Amikor az írott és íratlan szabályok alapján a rendelkezésre álló tömeg- és abraktakarmányokkal felépítettük a receptúrát, akkor látjuk meg, hogy az adott szárazanyag kilogrammba mekkora tejtermelést támogató táplálóanyag tartalom fér bele. Ideális esetben a recept kielégíti a tehen igényét, és biztosítja az elvárt termelést, tejsír- és tejfehérje tartalmat, a metabolikus egyensúlyt és az optimális szaporodásbiológiai működést. A gyakorlatban azonban számtalan olyan takarmányozási

situációval szembesülhetünk, amikor a rendelkezésünkre álló és jól ismert alapanyagokkal az elvárásaink már nem, vagy csak részben teljesíthetők. Ilyenkor kerülnek előtérbe azok a koncentrált kiegészítők, amelyek az etetni kívánt adag szárazanyagának jelentős módosítása nélkül, közvetlen vagy közvetett módon biztosítanak táplálóanyag fedezetet az eredmények növeléséhez.

GLÜKO-GO

Kifejezetten a tranzíciós időszakban (az ellést megelőző és az azt követő 2-3 hetes időszak) előforduló negatív energia egyensúlyi állapot (NEB) következményeként fellépő anyagforgalmi és szaporodásbiológiai problémák hatékony mérséklésére javasolt a **Glüko-Go 60 bendőstabil cukor**. A termék hatásmechanizmusa **tudatos koncepción alapul, miszerint a bendőmikrobák és a szervezet egyidejű támogatása komplexebb megközelítést kíván.**

Az Adexgo speciális gyártási technológiájának köszönhetően a Glüko-Go nem bendővédett és nem retard, hanem ún. bendőstabil cukorforrásnak definiálható.

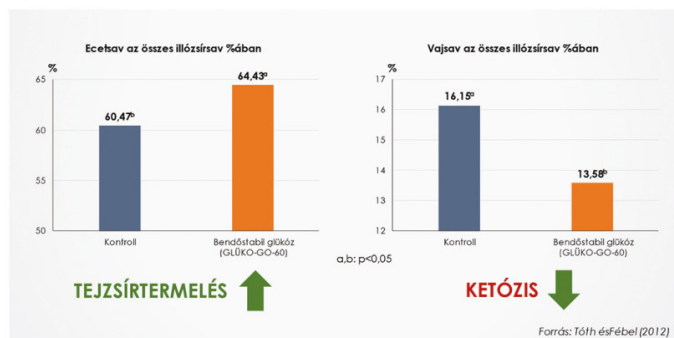
	Bendőfermentáció	Vékonybél (by-pass)
Egyszerű cukorforrások (cukrok, melasz, stb.)	+	Indirekt hatás
Glicerín	+	10-15%
Propilén-glikol	+	
Bendővédett (by-pass) cukrok		+
Bendőstabil cukrok (pl. GLÜKO-GO-60)	+	+

1. táblázat | Néhány koncentrált energiaforrás sorsa a tehen szervezetében

A termék kisebb része a bendőben fokozatosan oldódik, javítja a nyersfehérje és az NDF (neutrális detergens rost) lebomthatóságát, közvetlenül és közvetve is plusz energiát biztosít a bendőmikrobák számára. Csökkenti a ketogén anyagok bendőbeli moláris arányát, és növeli a bendőfolyadék ecetsav tartalmát, hozzájárulva ezzel a tejsír termeléshez.

A termék vékonybélben hasznosuló része a tapasztalatok szerint hozzájárul a vércukorszint emeléséhez, illetve fenntartásához. A glicerinnel vagy a propilén-glikollal szemben az egyébként is kritikus tranzíciós időszakban nem terheli a májat, sőt mérsékli a glükoneogenezisre (nem glükóz természetű anyagokból, pl. laktát, piruvát és oxálacetát történő glükóz előállítás) fordított energiaigényt.

A kiegészítő energiaellátás lehetőségei napjainkban a tejelő tehenek takarmányozásában

2. táblázat | A bendőstabil glükózkiegészítés hatása a bendőfolyadék ecetsav- és vajsav-részarányára

A Gluko-Go használatával az alábbi eredményeket tapasztalhatjuk:

- Alacsonyabb BHB (béta-hidroxi-vajsav) és NEFA (nem észterifikált zsírsav) szintek – csökkenő ketózis kockázat
- Ellést követően kisebb kondíció veszteség
- Magasabb szinten induló laktáció, javuló tej beltartalom
- Alacsonyabb elsőborjas kiesési arány
- Gyorsabb involúció, kifejezettebb ivarzások
- 5-15 nappal korábbi első termékenyítés, magasabb vemhesülési arány
- Kevesebb állategészségügyi beavatkozás, alacsonyabb gyógyszer- és hormon költség

EAZYSTIM

A nagy termelésű tehenek energia (és egyéb táplálóanyag) ellátását a takarmányba kevert (exogén) enzimekkel is javíthatjuk. A bendőbeli és a vékonybélben történő emésztést segítő exogén enzimek és fermentációs kivonatok különböző összetétellel és gyártástechnológiával készülhetnek, hatásmechanizmusuk a bendőben működő endogén enzimekkel lévő szinergizmuson alapul. Az exogén enzimek „feltáró” funkciójuk révén javítják a bendőmikrobák szubsztátjaikhoz történő kapcsolódását, növelve ezzel kolonizációs képességüket és a táplálóanyagok hatékonyabb lebomlását. A fermentációs kivonatként javasolt Eazystim celluláz, α -amiláz, és proteáz aktivitással is rendelkezik, a tisztított enzimeknél nagyobb a bendőbeli stabilitása, a kombinált aktivitás és a mellékaktivitások eredményeképp szélesebb a hatásspektruma, különböző összetételű és változó abrak-

tömegtakarmány arányú adagokban is hatékonyan működik. Alkalmazásától az alaptakarmányozástól függően tejsír, -fehérje és/vagy tejtermelés emelkedést várhatunk.

Takarmányadag típusa	Alacsony hatékonyságú takarmányadag	Kimagasló hatékonyságú takarmányadag
Rostban gazdag takarmányadag	Tejtermelés: +1,75 kg/nap Tejsír: +0,79% Tejfehérje: +0,54%	-
Többféle tömegtakarmány szerepeltetése az adagban	Tejtermelés: +1,26 kg/nap Tejsír: +0,69% Tejfehérje: +0,60%	
Kukoricaszilázs alapú takarmányadag	Tejtermelés: +2,28 kg/nap Tejsír: +0,39% Tejfehérje: +0,72%	Tejtermelés: +0,77 kg/nap Tejsír: +0,26% Tejfehérje: +0,70%

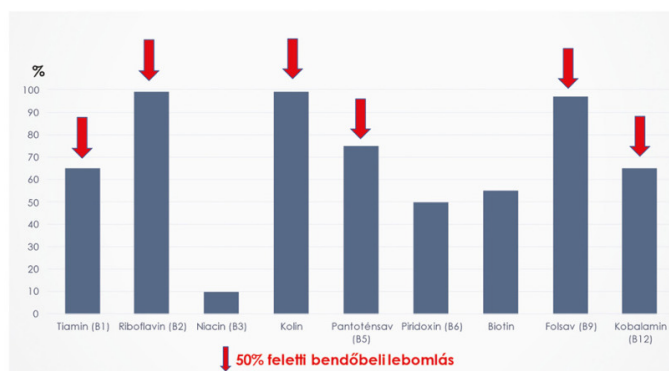
Átlagosan: - 0,5 kg/nap tejelő táp, abrakcsökkentés

3. táblázat | A fermentációs kivonat (Eazystim) hatása a termelt tej mennyiségére és összetételére (átlagérték)

B-VITAMINOK

A bendővédett B-vitaminok étrendi alkalmazása egy olyan elérhető eszköz már, amellyel bizonyítottan javítható a tehenek egészségi állapota, csökkenthetőek a tranzíciós időszak alatti anyagforgalmi kockázatok. Jól ismert a B-csoportbeli vitaminok metabolizmusban betöltött szerteágazó szerepe: részt vesznek a DNS és RNS képződésben az aminosav szintézisben, szerepük van a glükózsintézisben, a máj zsírtartalmának csökkentésében, az immunválaszban, a tüdőfejlődésben, a korai embrió túlélésben, a szaruképződésben - csak hogy néhányat kiemeljünk. Ugyanakkor e vitaminok bendőbeli lebomlása jelentős, ezért jogos reménnyel alkalmazhatjuk a védett B-vitaminokat az állomány produktív élettartalmának növelése és hatékonyabb termelése céljából.

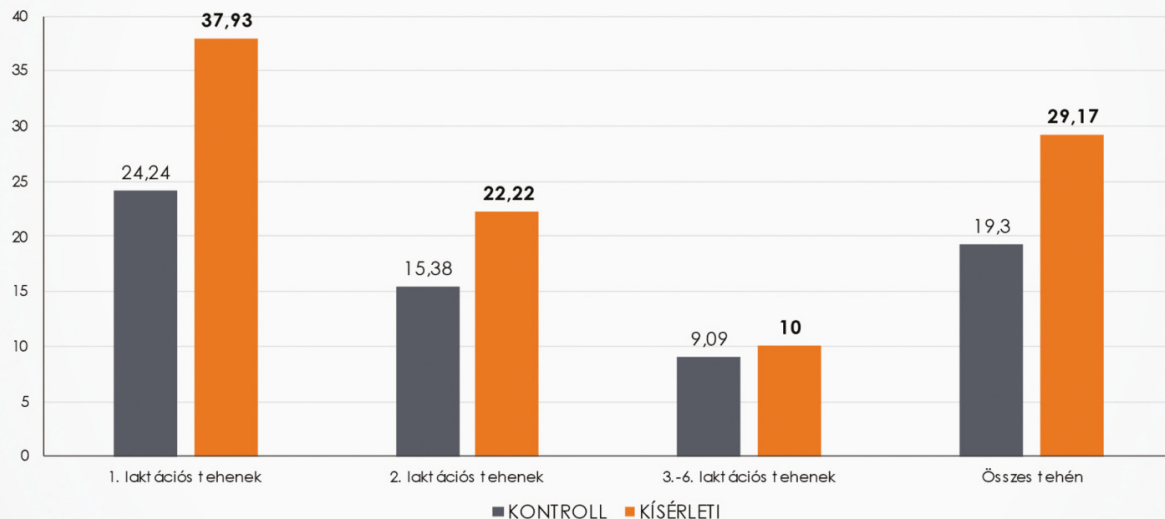
A gyakorlati tapasztalatok alapján alkalmazásuk javítja az energia egyensúlyt, csökkenti a testtömegvesztést, az első ivarzásig eltelt időt, illetve növeli az első termékenyítés fertilitását.

4. táblázat | A B-csoportbeli vitaminok bendőbeli lebomlása (különböző forrásokból, átlagértékek)

A kiegészítő energiaellátás lehetőségei napjainkban a tejelő tehenek takarmányozásában

Vemhesülési arány az első termékenyítésre

Kísérleti: JEFO Secure Lactation = pantoténsav (B5), piridoxin (B6), biotin (B7), folsav (B9), kobalamin (B12)

5. táblázat | Védett B-vitaminsupplementáció hatása a szaporodásbiológiai eredményekre 2 (Magyarország, 2021)

KOMBINÁCIÓK

A Vitafort Zrt és az Adexgo Kft szakmai együttműködésének alapja, hogy időben érzékelve a piaci és termelést érintő változásokat, valós problémákra kínálunk megoldásokat. Ennek a közös gondolkodásnak a része az is, hogy a fenti termékek (akár több más funkcionális termékkel kiegészítve) kombinációkban is elérhetők a Partnerink számára.

ÖSSZEFOGLALÁS

A termelési-anyagforgalmi-szaporodásbiológiai problémák forrása sokféle lehet, de kétségtelenül meghatározóak az energiaellátás zavarai. Megoldások hiányában a következmény minden esetben a zsírmobilizáció fokozódása, súlyosabb esetben szubklinikai vagy klinikai ketózis, de emellett olyan energiaigényes élettani folyamatok is sérülnek, mint az immunválasz, a tüszőfejlődés (tüsző mérete, domináns tüsző kiválasztódása), valamint az ovulációt kiváltó LH csúcs.

A bemutatott anyagok és kiegészítők közvetlenül, esetleg az emésztési és metabolikus hatékonyság javításával, vagy akár a nutrigenomika útján, egyes gének kifejeződésére történő hatással támogatják a tehen energia ellátását, ezen keresztül pedig a gazdaságosabb termelést.

Alkalmazásuk nem változtat jelentősen a napi szárazanyagban, ugyanakkor pozitívan befolyásolhatják a takarmányfelvételt, a táplálóanyagok lebontását, a termelési eredményeket – és fontos, hogy a TMR-be (teljes értékű takarmánykeverékbe) számos takarmányozási helyzetben a beilleszthetők, ami megkülönbözteti őket például az egyszerű szénhidrát forrásoktól.

A fenti termékekről a későbbiekben itt és más fórumokon részletesebb információkat is nyújtunk az érdeklődő olvasóinknak, hiszen ezek a megoldások a Vitafort takarmányozási koncepció részei, és nagyban hozzájárulnak a Partnereinknél elért sikerekhez.

KAPCSOLAT

A kiegészítő energiaellátás lehetőségei napjainkban a tejelő tehenek takarmányozásában

I. díjas lett az EAZYSTIM

ALFÖLDI ÁLLATTENYÉSZTÉSI ÉS MEZŐGAZDA NAPOK
2023. május 4-5-6.

OKLEVÉL

"Termékdíj a Magyar Állattenyésztésért 2023" pályázatán
az **ADEXGO Kft. és VITAFORT Zrt.** az EAZYSTIM Termékcsalád
"Enzimatiszus kiegészítő takarmányok és előkeverékek
alkalmazása a kérődzők takarmányozásában" pályázatáért

I. DÍJ elismerésben részesült.

Antal Gábor
vezérigazgató
Hod-Mezőgazda Zrt.

Dr. Wagenhoffer Zsombor Ph.D a
zsíri elnöke

Prof. Dr. Gyuricza Csaba
fővédnök

A 30. alkalommal megrendezésre kerülő Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napok Termékdíjpályázatára idén összesen 3 kategóriában összesen 24 pályázat érkezett be.

Az Adexgo Kft. és a VitaFort Zrt. az „EAZYSTIM termékcsalád enzimatikus kiegészítő takarmányok és előkeverékek alkalmazása a kérődzők takarmányozásában” című pályázata a „Termékdíj a Magyar Állattenyésztésért 2023” pályázaton I. díjban részesült.

A két cég közel négyéves fejlesztőmunkával a hazai kérődző takarmányozásában még nem használt fermentációs kiegészítő takarmányok, enzimatikus készítmény hazai

adaptálását végezte el. Olyan termékcsaládot fejlesztettek, amellyel nemcsak az etetett takarmányok kedvezőbb energia- és táplálóanyag hasznosulása érhető el, hanem a hagyományos TMR (teljes értékű takarmánykeverék) és a robotfejésben hasznosítható PMR (részleges takarmánykeverék) adagok hiányosságait is orvosolja. Ilyen pl. az energiahány megelőzése és a strukturális rostellátás javítása a laktáció csúcán.

A vizsgálatok eredményei szerint a termékcsalád alkalmazása esetén javul a napi tejtermelés, nő a tejjel megtermelt fehérje, illetve zsír mennyisége, mérséklődik a tej szomatikus sejtszáma és a nyári hőstressz esetén lassabban és enyhébb mértékben csökken a tejtermelés.